

Free

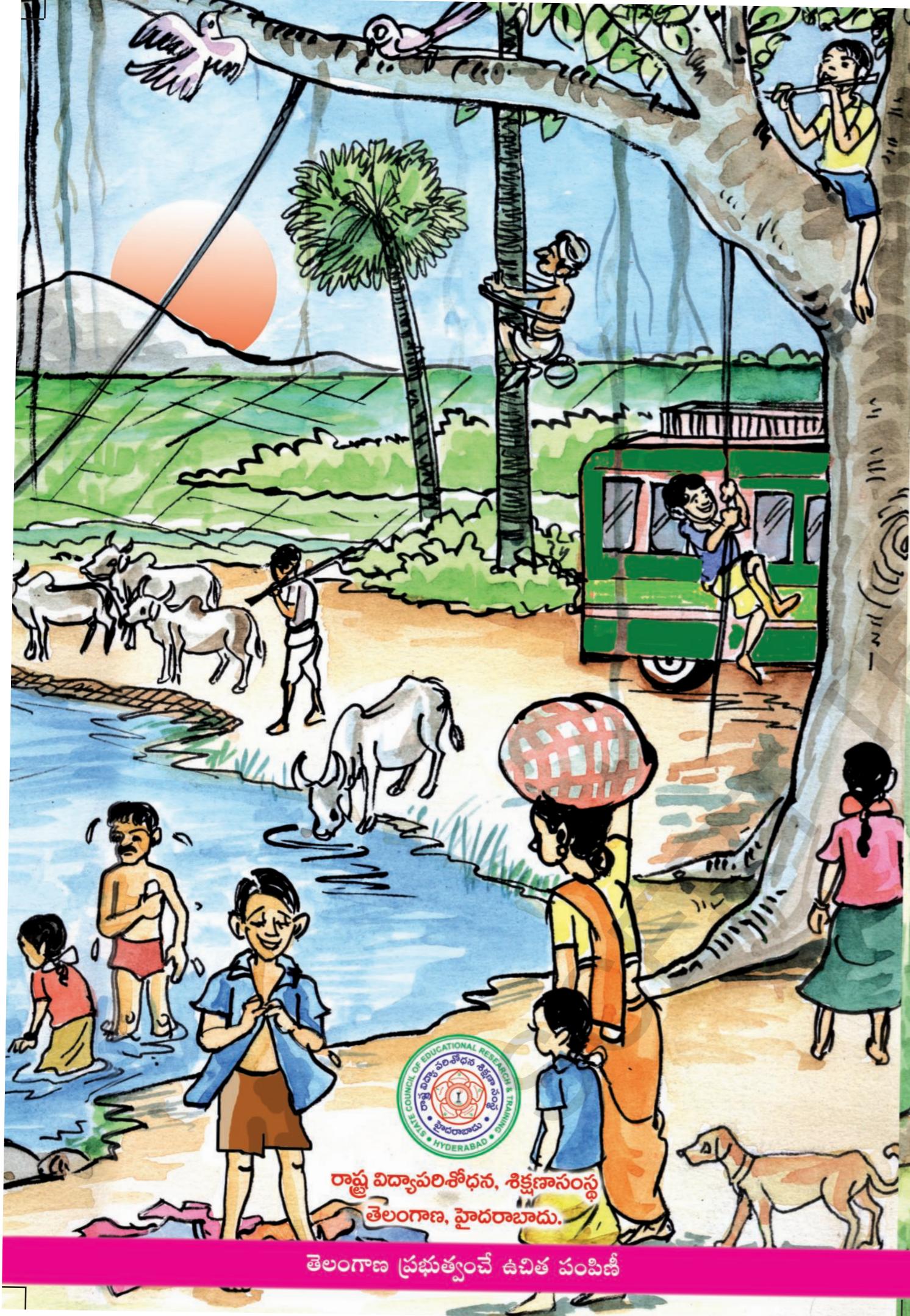

జాబితి - 1

తెలుగు వాచకం

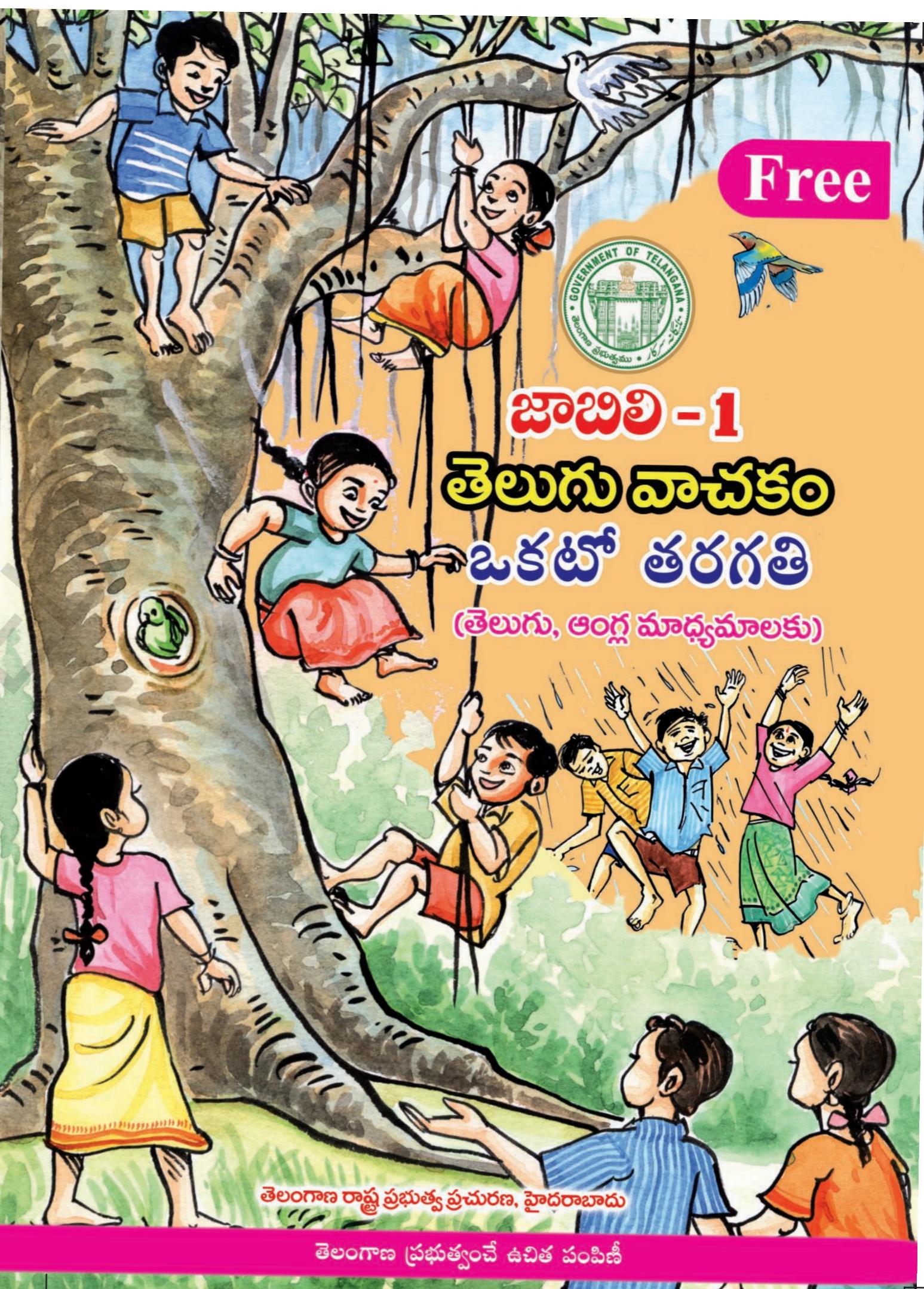
ఒకటో తరగతి

(తెలుగు, అంగ మాధ్యమాలకు)

రాష్ట్ర విద్యాపరిశీలన, శిక్షణసంస్థ
తెలంగాణ, హైదరాబాదు.

తెలంగాణ ప్రభుత్వంచే ఉచిత పంపిణీ

తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ప్రచురణ, హైదరాబాదు

తెలంగాణ ప్రభుత్వంచే ఉచిత పంపిణీ

పిల్లలూ!

కింది బొమ్మలు చూడండి. పారంలో అవి ఉన్నచోట సూచించిన విధంగా చేయండి.

వినండి - మాట్లాడండి
ఆలోచించి మాట్లాడాలి

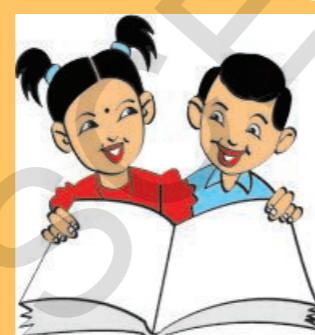
చదువండి
చదువాలి. అర్థం చేసుకోవాలి.
చెప్పాలి. రాయాలి.

రాయండి
చూసి రాయాలి లేదా
సాంతంగా రాయాలి

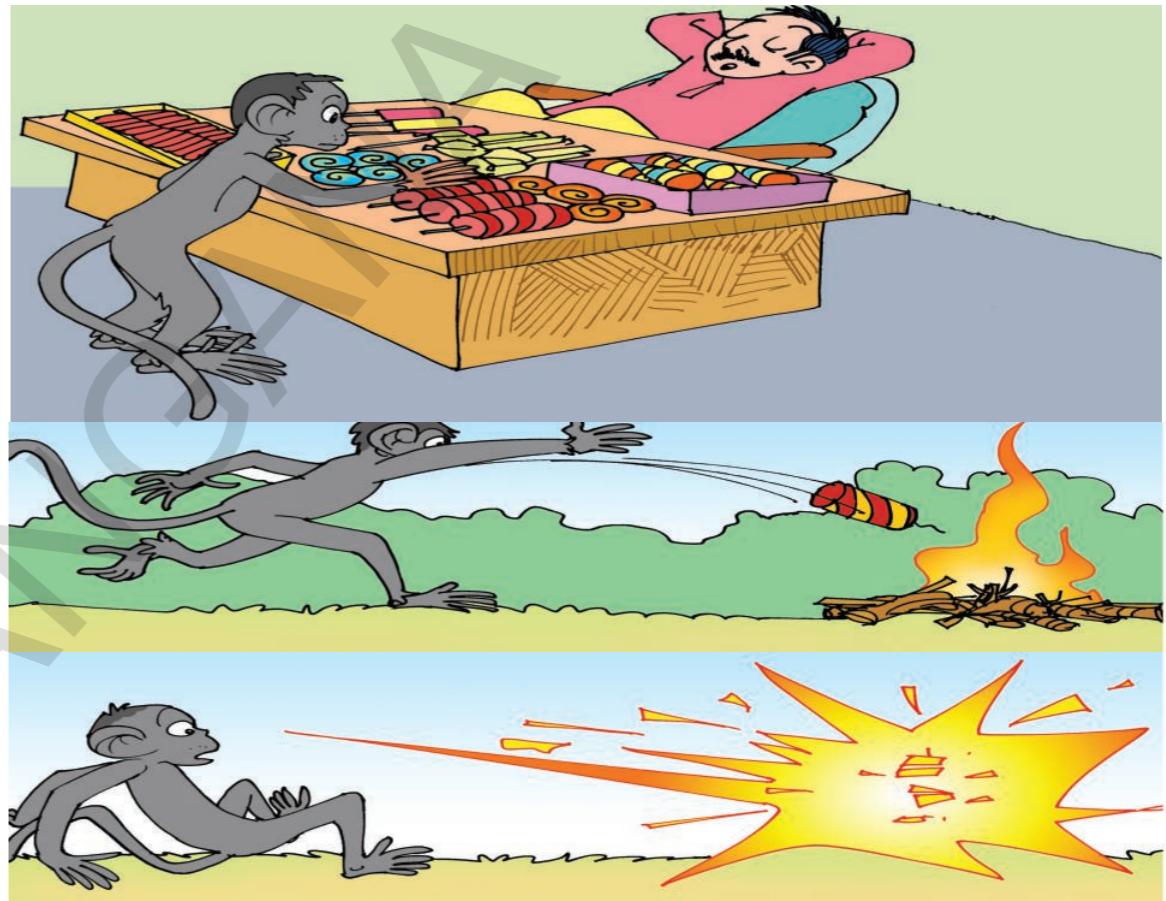

సృజనాత్మకత
బొమ్మలు గీయాలి. రంగులు
వేయాలి. వాటి గురించి రాయాలి.

చదువు - ఆనందించు
బొమ్మలు చూడాలి. కథను డోహించాలి.
కథను చదువాలి. కథను చెప్పాలి.

బొమ్మలు చూడండి. కథ చెప్పండి.

తెలంగాణ ప్రభుత్వం

మహిళాభివృద్ధి మరియు శిశుసంకేమ శాఖ - ఛైల్డ్ లైన్ ఫోండేషన్

బడిలోగానీ, బడి బయటగానీ
వేధింపులకు గురవుతున్నా

అపదలో, కప్పలలో ఉన్న
పిల్లలను రక్షించడానికి

పిల్లలతో పనిచేయస్తున్నా, వారిని
బడికి పంపకుండా వేరే
కార్యక్రమాలకు ఉపయోగిస్తున్నా

కుటుంబ సభ్యులు గానీ,
బంధువులు గానీ ఇఖ్యందికరంగా,
అస్థ్యంగా ప్రవర్తిస్తున్నా

CHILD LINE 1098
NIGHT & DAY
24 HOUR NATIONAL HELPLINE

1098 (పది-తొమ్మి-ఎనిమి) ఉచిత టెలిఫోన్ సేవా సాకర్యానికి ఫోన్ చేయండి

జూబి - 1

తెలుగు వాచకం (తెలుగు, ఆంగ్ల మాధ్యమాలకు)

ఒకటీ తరగతి

సంపాదకమండలి

శ్రీ సువర్ణ వినాయక్.

కో-ఆర్డినేటర్, ఎన్.సి.ఐ.ఆర్.టి.,
హైదరాబాద్, తెలంగాణ.

డా॥ దహగాం సాంబమూల్.

విశ్రాంత ప్రధానాచార్యుడు,
ఉపాధ్యాయవిద్య కళాశాల, వరంగల్.

ఆచార్య బస్స అయిలయ్య.

తెలుగుశాఖ, కాకతీయ
విశ్వవిద్యాలయం, వరంగల్.

శ్రీ దేశపతి శ్రీనివాస్.

అఫీసర్ ఆన్ స్పెషల్ డూటీ,
ముఖ్యమంత్రి కార్బూలయం,
హైదరాబాద్, తెలంగాణ.

విషయసిపుటులు

డా॥ నమ్మారు ఉపేందర్ రెడ్డి.

విశ్రాంత ఆచార్యుడు, సలహాదారు,
విద్య సంస్కరణలు, పారశాల విద్యశాఖ,
హైదరాబాద్, తెలంగాణ.

డా॥ ఎమ్. భూషాల్,

బాలసాహితీవేత్త,
అంబర్ పేట,
హైదరాబాద్, తెలంగాణ.

పార్యపుస్తక ప్రచురణ సమితి

శ్రీ ఎస్. జగన్మథ రెడ్డి

సంచాలకులు,
రాష్ట్ర విద్యపరిశోధన, శిక్షణాసంస్థ,
తెలంగాణ, హైదరాబాద్.

శ్రీ కె. కృష్ణమోహన్ రావు

ప్రాఫేసర్, విద్యాప్రణాళిక,
పార్యపుస్తక విభాగం,
రాష్ట్ర విద్యపరిశోధన, శిక్షణాసంస్థ,
తెలంగాణ, హైదరాబాద్.

శ్రీ బి. సుధాకర్

సంచాలకులు,
ప్రభుత్వ పార్యపుస్తక ముద్రణాలయం
తెలంగాణ, హైదరాబాద్.

విద్యవల్ల ఎదగాలి
వినయంతో మెలగాలి

చట్టాలను గౌరవించాలి
హక్కులను పొందాలి

“నా తెలంగాణ కోటి రత్నాల వీణ”

తెలంగాణ ప్రభుత్వ ప్రచురణ, హైదరాబాద్

తెలంగాణ ప్రభుత్వంచే ఉచిత పంపిణీ 2019-20

(i)

© Government of Telangana, Hyderabad

*First Published 2015
New Impression 2016, 2017, 2018, 2019*

All rights reserved

No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means without the prior permission in writing of the publisher, nor be otherwise circulated in any form of binding or cover other than that in which it is published and without a similar condition including this condition being imposed on the subsequent purchaser.

The copy right holder of this book is the Director of School Education, Hyderabad, Telangana.

This Book has been printed on 70 G.S.M. Maplitho
Title Page 200 G.S.M. White Art Card

తెలంగాణ ప్రభుత్వంచే ఉచిత పంపిణీ 2019-20

Printed in India
at the Telangana Govt.Text Book Press,
Mint Compound, Hyderabad,
Telangana.

ముందుమాట

ఎన్నో పోరాటాల ఫలితంగా మనం కోరుకున్న తెలంగాణ రాష్ట్రం 2014 జూన్ 2వ తేదీన ఆవిర్భవించింది. మన రాష్ట్రంలో మన సంస్కృతితో కూడిన పార్యుపుస్తకాల ఆధారంగా మన పిల్లలు నేర్చుకోవాలి. మన సంస్కృతి, మన చరిత్ర, మన శైఖం, గురించి పిల్లలు తెలుసుకోవలసిన అవసరం ఉన్నది. ఇందుకోసం తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం పారాలను నిర్ణయించాడనికి కమిటీని నియమించింది. కమిటీ సభ్యులు ప్రస్తుతం ఉన్న పార్యుపుస్తకాన్ని సమీక్షించి తెలంగాణ ముద్ర ఉండేలా వాచకాన్ని రూపొందించారు. తెలంగాణ రాష్ట్రంలో మన పిల్లల కోసం రూపొందిన తొలి వాచకం ఇది.

పిల్లలందరికి జన్మతః భాషను నేర్చుకునే సామర్థ్యం ఉండని భాషాశ్పచేత్తలు తమ పరిశోధనలద్వారా నిరూపించారు. తమ పరిసరాలలో అర్థవంతమైన సందర్భాన్ని పాల్గొనడం ద్వారా తమకున్న సామర్థ్యాన్ని వినియోగించుకుని పిల్లలు అందరూ భాషను అత్యంత సహజంగా, సులువుగా పొందుతున్నారు. ఏ భాషకయినా సంకీర్ణమైన నియమాలు, కట్టబాట్లు ఉంటాయి. పారశాలకు రాకముందే పిల్లలు భాషను ఎంతో సులువుగా గ్రహించి సందర్భాన్ని వినియోగిస్తున్నారు. బడిలో చేరకముందే, భాషను వినియోగించే సామర్థ్యం కలిగిన పిల్లలు బడిలో చేరిన తర్వాత భాషాభ్యసనంలో ఆశించిన ప్రగతిని కనబరచాలి.

ఆశించిన విధంగా పిల్లలందరూ భాషాభ్యాసి సాధించాలంటే, ఉపాధ్యాయులు అర్థవంతమైన సమీక్షాలను కల్పించి సందర్భాన్ని విధించాలను నేర్చుకునేలా చేయాలి. దానితోపాటు పిల్లలందరూ పాల్గొనేలా, భయరహితమైన, స్వేచ్ఛాపూర్తిత వాతావరణాన్ని కల్పించాలి. వివిధ రకాల సమీక్షాలు, భాషావ్యవహర రూపాలు ఆధారంగా బోధనాభ్యసన ప్రక్రియలు నిర్వహించాలి. ఇందుకు దోషాదపడే అంశాలు పార్యుపుస్తకాల్లో చేటు చేసుకోవాలి.

జాతీయ పార్యుపుణాళికా చట్టం - 2005, ఆర్.టి.ఐ. 2009 కూడా ఈ అంశాలనే ప్రస్తావించాయి. వీటి ఆధారంగా రాష్ట్ర విద్యాపరిశోధన శిక్షణ సంస్థ ఆర్థిర్యంలో సూతన తెలుగు వాచకాన్ని రూపొందించారు. ఈ వాచకాలను పదవద్ధతిలో, ఆకర్షణీయ చిత్రాలతో ఆస్తిని, ఆలోచనలు రేకెత్తించే విధంగా అర్థవంతమైన కృత్యాలతో రూపొందించారు. ప్రతీ పాఠాంశం ఒక సమీక్ష చిత్రంతో మొదలుపుతుంది. దీన్ని అనుసరించి ఒక అభినయ గేయం/ కథ / పాట ఉన్నది. పిల్లలు స్వేచ్ఛగా మాట్లాడడానికి, పదాలు - ఆకర్షాలు గుర్తించి చదువడానికి, రాయడానికి తగిన అభ్యాసాలు ఉన్నాయి. గేయపంక్తులు పొడిగించడం, బొమ్మలు గీయడం, రంగులు వేయడం, పంచి స్ఫూజనాత్మక కృత్యాలు ఉన్నాయి. వివిధ సేపథ్యాలున్న పిల్లలు స్వేచ్ఛగా తమ భాషలోనే మాట్లాడేలా ప్రోత్సహిస్తాయి, తెలుగు భాషపై పట్టు సాధించేలా చూడాలి.

సూతన దిశగా పార్యుపుస్తకాలను రూపొందించే క్రమంలో ఇది ఒక తొలి అడుగు. పార్యుపుస్తక వినియోగాన్ని గురించి ఉపాధ్యాయులకు సూచనలు కూడా చేర్చాం. వీటిని అమలుపరచాలి. తద్వారా పిల్లలందరూ వినడం, ఆలోచించి మాట్లాడడం, ధారాళంగా చదువడం, అర్థంచేసుకుని సొంతమాటల్లో చెప్పడం, రాయడం, స్ఫూజనాత్మకత వంటి భాషాసామర్థ్యాలు సాధించేలా చూడాలి. ఇందుకోసం పార్యుపుస్తకంతోపాటు పారశాల గ్రంథాలయ పుస్తకాలు, అదనపు పరససామగ్రిని కూడా వినియోగించాలి.

పార్యు పుస్తక రూపకల్పనకు సలహోలు, సూచనలు ఇచ్చి ప్రోత్సహించిన తెలంగాణ రాష్ట్ర తొలి ముఖ్యమంత్రి, గౌరవనీయులు శ్రీ కల్పకుంటల్ చంద్రశేఖరరావు గారికి, పారశాల విద్యాశాఖ మంత్రి శ్రీ కడియం శ్రీహరి గారికి, విద్యాశాఖ పూర్వ మంత్రి వర్యులు శ్రీ జగదీశ్ రెడ్డి గారికి, పారశాల విద్యాశాఖ కార్యదర్శి శ్రీమతి రంజీవ్.ఆర్. ఆచార్య గారికి, పారశాల విద్యాశాఖ సంచాలకులు శ్రీ టి.వి.రంజీవులు గారికి, ప్రభుత్వ సలహోదారు డా॥ కె.వి.రమణాచారి గారికి ప్రత్యేక ధన్యవాదాలు. దీని రూపకల్పనలో పాల్గొన్న ఉపాధ్యాయులు, విషయ నిపుణులు, కమిటీ సభ్యులు, చిత్రకారులకు, (డి.టి.పి.) లే-అవుట్ చేసిన వారికి, పార్యు ప్రణాళికా విభాగ సభ్యులకు అభినందనలు.

తెలంగాణలో వస్తున్న తొలి వాచకం కాబట్టి విజ్ఞలు, విద్యావేత్తలు తమ సలహోలు సూచనలు ఎస్.సి. ఇ. ఆర్.టి.కి అందజేయవచ్చు. వీటిని పరిశీలించి మలి ముర్దణలో తగిన చర్యలు చేపడుతారు. ఈ వాచకం పిల్లలలో భాషా సామర్థ్యాలను పెంచాందించుటకు తోడ్పుడుతుందని ఆశిస్తున్నాం.

తేది : 31/01/2015

సంచాలకులు

స్థలం : హైదరాబాద్.

రాష్ట్ర విద్యాపరిశోధన, శిక్షణసంస్థ, తెలంగాణ, హైదరాబాద్.

తెలంగాణ ప్రభుత్వంచే ఉచిత పంచికే 2019-20

(iii)

జాతీయ గీతం

- రహింద్రనాథ్ తాగుర్

వందేమాతరం

- బంకించండ్ర ఛట్టీ

వందేమాతరం, వందేమాతరం
 సుజలాం సుఫలాం మలయజ శీతలాం
 సస్యశ్యామలాం మాతరం; వందేమాతరం
 శుభ్రజ్యోతాన్న పులకిత యామినీం
 పుల్లకుసుమిత ద్రుమదళ శోభినీం
 సుహసినీం సుమధుర భాషిణీం
 సుఖదాం వరదాం మాతరం వందేమాతరం.

జనగణమన అధినాయక జయహే !
 భారత భాగ్య విధాతా !
 వంజాబ సింధ్ గుజరాత మరాతా,
 ద్రావిడ ఉత్కృష్ట వంగా !
 వింధ్య హిమాచల యమునా గంగా,
 ఉచ్చల జలధి తరంగా !
 తవ శుభనామే జాగే !
 తవ శుభ ఆశిష మాగే !
 గాహే తవ జయ గాథా !
 జనగణ మంగళదాయక జయహే !
 భారత భాగ్య విధాతా !
 జయహే ! జయహే ! జయహే !
 జయ జయ జయ జయహే !

ప్రతిజ్ఞ

- పైడిమప్రి వేంకట సుబ్బారావు

భారతదేశం నా మాతృభూమి.
 భారతీయులందరూ నా సహోదరులు.
 నేను నా దేశాన్ని ప్రేమిస్తున్నాను.
 సుసంపన్చమైన, బహువిధమైన నా దేశ వారసత్వ సంపద నాకు గర్వకారణం.
 దీనికి అర్థత పొందడానికి సర్వదా నేను కృషి చేస్తాను.
 నా తల్లిదండ్రుల్ని, ఉపాధ్యాయుల్ని, పెద్దలందర్ని గౌరవిస్తాను.
 ప్రతివారితోను మర్యాదగా నడుచుకొంటాను.
 జంతువులపట్ల దయతో ఉంటాను.
 నా దేశంపట్ల, నా ప్రజలపట్ల, సేవానిరతి కలిగి ఉంటానని ప్రతిజ్ఞ చేస్తున్నాను.
 వారి శేయోభివృద్ధులే నా ఆనందానికి మూలం.

ఉపాధ్యాయులకు సూచనలు

- పిల్లలు వినడం, ఆలోచించి మాట్లాడడం, ధారాళంగా చదువడం, అర్థంచేసుకొని సౌంతమాటల్లో చెప్పడం, భావాన్ని గ్రహించడం, స్నేయరచన, స్యాజనాత్మక వ్యక్తికరణ వంటి సామర్థ్యాలను సాధించడానికి వీలుగా తెలుగు పార్శ్వపుస్తకాలు రూపొందించారు.
- ఈ పార్శ్వపుస్తకాన్ని 160 పని దినాలను దృష్టిలో పెట్టుకొని రూపొందించారు. నగటున ఒక పాతానికి 6 పీరియడ్లు అవసరమైతపాఠి.
- పారంలోని చిత్రం గురించి మాట్లాడించడం, అభినయ గేయాన్ని చెప్పడం, అభినయం చేయించడం, దాంటలోని వాక్యాలు, కీలకపదాన్ని గుర్తింపచేయడం వంటి అంశాలకు 2 పీరియడ్లు వినియోగించుకోవాలి.
- మిగతా 4 పీరియడ్లను వినడం, మాట్లాడడటం, ధారాళంగా చదువడం, రాయడం, స్యాజనాత్మకతకు చెందిన అభ్యాసాలను పిల్లలతో చేయించడానికి వినియోగించుకోవాలి. వీలీలో వినడం - మాట్లాడడానికి 1 పీరియడ్, చదువడానికి 1 పీరియడ్, రాయడానికి 1 పీరియడ్, స్యాజనాత్మకతకు 1 పీరియడ్ను వినియోగించుకోవాలి.
- 1 పీరియడ్ అనగా 90 నిమిషాలు. దీంట్లో మొదటి 45 నిమిషాలు నల్లబల్ల, వర్షమాల, గుణితాల చార్పు ఉపయోగించి పిల్లలకు పూర్తి తరగతిలో అవగాహన కల్పించాలి. రెండవ 45 నిమిషాలలో పార్శ్వపుస్తకంలోని అభ్యాసాలు పిల్లలు సౌంతంగా రాశేలా చూడాలి. వీలీని సరిదిద్దాలి.
- ప్రతి పారం చిత్రంతో కూడిన సన్నిఖేశంతో, గేయం, కథలతో ప్రారంభమైతుంది.
- పారాన్ని ప్రారంభించే ముందు చిత్రం ఆధారంగా పిల్లల చేత మాట్లాడించాలి. ఆలోచింపచేసే ప్రశ్నలు అడగాలి.
- ఆ తర్వాత పారాన్ని బోధించాలి. గేయాలు చెప్పడానికి ముందుగానే గేయాన్ని చార్పుమీద లేదా బోర్డు మీద రాయాలి. ఉపాధ్యాయులు చదివి వినిపించాలి. పిల్లల చేత పలికించాలి. అభినయంతో పాడేలా అభ్యాసం కల్పించాలి.
- గేయంలోని పాదాలు గుర్తింపచేయాలి. తరువాత పదాలు గుర్తింపచేయాలి. అక్షరాలు గుర్తింపజేయాలి.
- పారంలోని కీలక పదంలో ఉన్న అక్షరాలను వర్షమాల, గుణితాల చార్పులలో గుర్తింపజేయాలి.
- పారం ద్వారా నేర్చుకొన్న అక్షరాలు, ఇంతకుముందు నేర్చుకొన్న అక్షరాలతో కలిపి పద నిర్మాణం చేయించాలి. పిల్లలతో పద్యాలు చెప్పించాలి. వాటిని నల్లబల్లపై రాయాలి. వాటిని పిల్లలతో చదివించాలి. రాయించాలి.
- తెలుగు పార్శ్వపుస్తకంతో పాటు తప్పనిసరిగా పిల్లల వద్ద ఒక నోటు పుస్తకం కూడా ఉండాలి. ప్రతిరోజు పిల్లల చేత పదాలు రాయించాలి. ఉక్కలేఖనం చెప్పాలి. పార్శ్వపుస్తకంలోని అభ్యాసాలను పిల్లలు సౌంతంగా బడిలోనే రాశేలా చూడాలి. ఎట్లా రాయాలో నల్లబల్లమీద గీతలుగీసి గీతల మధ్యలో ఉపాధ్యాయులు రాశి చూపాలి.
- ఈ పార్శ్వపుస్తకం పదపద్ధతిలో రూపొందించినందువల్ల దృశ్యంతో కూడిన పదాలకు సంబంధించిన పాతాలు ఉంటాయి. కాబట్టి వర్షమాల లేదా గుణితాలు, ఒత్తులను క్రమంలో పరిచయం చేయలేదు. సందర్భాన్ని విత్తంగా అర్థపంతమైన ప్రక్రియ ద్వారా పరిచయం చేశారు. అయితే చివరకు క్రమాన్ని పరిచయం చేశారు.
- పార్శ్వపుస్తకం ద్వారా వీలీనన్ని ఎక్కువ పదాలు పరిచయం చేయడానికి బదులు నిత్యజీవితంలో వినియోగించే పదాలు ఆధారంగా చదువడం, రాయడం కోసం అభ్యాసాలు ఉన్నవి. తెలిసిన పదాలలోని అక్షరాలతోనే నూతన పదజాల నిర్మాణం చేసేలా, వినియోగించేలా అభ్యాసాలు ఉన్నవి.
- ఒకటో తరగతి పూర్తయ్యిసరికి పిల్లలు సరళపదాలు, గుణితపదాలు చదువడం, రాయడం చేయగలగాలి. వీలి లక్ష్మి సాధనకు ప్రభావికబడ్డంగా బోధనాభ్యసం ప్రక్రియలు నిర్వహించాలి.
- వాచకం ప్రారంభంలో బొమ్మలతో పారాలు ఉన్నవి. ఇవి పిల్లలను బడికి సంసిద్ధపరిచే పాతాలు అంటే బడివాతావరణానికి అలవాటుపడేలా చేయడానికి, మాట్లాడించడానికి ఉద్దేశించినవి. కాబట్టి పూర్తి తరగతిలో బొమ్మలు చూపి పిల్లలతో మాట్లాడించాలి. బొమ్మల ఆధారంగా ప్రశ్నలడుగుతు పిల్లలతో మాట్లాడించాలి. 14, 15వ పేజీలలోని చిన్నబొమ్మలను అంతకుముందు పాతాలలో గుర్తింపచేయాలి.
- ఛాప్స్ కార్డులు, డామినో కార్డులు, బింగోకార్డులు వంటివి ఉపయోగించి చిత్రాలతో పాటు పదాలు గుర్తించేలా అభ్యాసం కల్పించాలి.
- పారశాలలకు సరఫరా చేసిన బాలసాహిత్యం, వాన చినుకులు, కథావాచకాలు, కథల కార్డుల వంటి వాటిని అడనపు పరన సామాగ్రిగా వినియోగించాలి.
- సిలబన్ పూర్తి కావడమంటే పాతాలు పూర్తి చేయడం మాత్రమే కాదు. పారం ఆధారంగా సామర్థ్యాలను సాధించడం కాబట్టి యాంత్రికంగా పాతాలు పూర్తి చేయడం కన్న సామర్థ్యాలను సాధించడంపై దృష్టి పెట్టాలి.

రూపకల్పనలో పాల్గొన్నవారు

పసుల ప్రతాప్, ఉపాధ్యాయుడు,

ప్రా.పా., గిమ్సు, జైనత్, ఆదిలాబాద్.

బెజ్జరపు వినోదకుమార్, ఎన్.ఎ.,

జి.ప.ఉ.పా. గాగిల్లాపూర్, బెజ్జంకి, కరీంనగర్.

కోట సుకన్య, ఉపాధ్యాయుని,

ప్ర.ప్రా.పా. తిరుమలగిరి, హైదరాబాద్.

డా॥ గట్టు త్రివేణి, భాషోపాధ్యాయుని,

జి.ప.ఉ.పా. చెన్నారు, ఆదిలాబాద్.

కళాశికం ఉపేందర్ రావు, ఉపాధ్యాయుడు,

ప్రా.పా. పీర్యా తండా, తుర్పుపల్లి, నల్గొండ.

వేముగంటి మురళీకృష్ణమాచారి,

భాషోపాధ్యాయుడు,

జి.ప.ఉ.పా. కొల్పూరు, మెదక్.

వురిమళ్ల సునంద, ఉపాధ్యాయుని,

ప్రా.ఉ.పా. లక్ష్మీపురం, ముదిగొండ, ఖమ్మం.

పల్లి మాధవి, భాషోపాధ్యాయుని,

భారతీయ విద్యాభవన్, జూబ్లీహిల్స్,

ఆత్మకూరి రామరావు పారశాల, హైదరాబాద్.

కోండు ఉదయ్ కుమార్, ఉపాధ్యాయుడు,

ప్ర.ప్రా.పా. సభీమండి-2, ఆసిఫ్‌నగర్-1, హైదరాబాద్.

కోట వెంకటేశ్వర్రు, ఉపాధ్యాయుడు,

ప్రా.పా. తిరుమలాయపల్లి, రాయపర్తి, వరంగల్.

ఉరడిగాళ్ళ బుగ్గమ్మ, భాషోపాధ్యాయుని,

మం.ప.ప్రా.ఉ.పా. భీమారం, ఘరూళ్లనగర్,

మహాబూబ్‌నగర్.

చిత్రాలు

శ్రీ కూరెళ్ళ శ్రీసివాస్,

ప్రధానోపాధ్యాయుడు, జి.ప.ఉ.పా. కుర్చెడు,
నల్గొండ జిల్లా.

కూరెళ్ళ రాఘువాచారి.

డ్రాయింగ్ టీచర్, జి.ప.ఉ.పా., నక్రేకల్,
నల్గొండ జిల్లా.

ఐ. కిషిరీ కుమార్,

ఉపాధ్యాయుడు, యు.పి.యస్., ఊటుగ్గుర్,
నిడ్చుమారు (మం), నల్గొండ జిల్లా.

టీ.ఎ.రామకిషన్.

డ్రాయింగ్ టీచర్, జి.ప.ఉ.పా., దుద్దెడ,
మెదక్ జిల్లా.

డి.టీ.పి., లే బౌటు & డిజైనింగ్ : ప్రతిమ పాతూలి, హైదరాబాద్.

పార్శ్వపుస్తక సమీక్ష మలయు అభివృద్ధి కమిటీ సభ్యులు

విశ్వవిద్యాలయ స్థాయి

ఆచార్య రవ్వా శ్రీహరి, పూర్వ ఉపకులపతి, ద్రవిడ విశ్వవిద్యాలయం, కుప్పం.

ఆచార్య ఎన్. గోపి, పూర్వ ఉపకులపతి, తెలుగు విశ్వవిద్యాలయం, హైదరాబాద్.

ఆచార్య కోవెల సుప్రసన్నాచార్య, విశ్రాంత ఆచార్యుడు, కాకతీయ విశ్వవిద్యాలయం, వరంగల్ జిల్లా.

ఆచార్య ఎన్. వి. రామారావు, విశ్రాంత ఆచార్యుడు, ఉస్కునియా విశ్వవిద్యాలయం, హైదరాబాద్.

ఆచార్య బస్వ అయిలయ్య, తెలుగుశాఖ, కాకతీయ విశ్వవిద్యాలయం, వరంగల్ జిల్లా.

దా॥ ఎన్. రఘు, అసిస్టెంట్ ప్రొఫెసర్, తెలుగుశాఖ, ఉస్కునియా విశ్వవిద్యాలయం, హైదరాబాద్.

దా॥ ఎన్. రజని, తెలుగు విభాగాధిపతి, దా॥ బి. ఆర్. అంబేద్కర్ సార్వత్రిక విశ్వవిద్యాలయం, హైదరాబాద్.

దా॥ జి. బాలశ్రీనివాస మూర్తి, అసిస్టెంట్ ప్రొఫెసర్, తెలుగు శాఖ, తెలంగాణ విశ్వవిద్యాలయం, నిజామాబాద్ జిల్లా.

విద్యావేత్తలు, విషయాన్నిపుణులు

దా॥ మక్కల రామయ్య, విద్యావేత్త, హైదరాబాద్.

దా॥ దహగాం సాంబమూర్తి, విశ్రాంత ప్రధానాచార్యుడు, ఉపాధ్యాయ విద్యా కళాశాల వరంగల్.

దా॥ నందిని సిధారెడ్డి, విశ్రాంత ఉపన్యాసకుడు, ప్రభుత్వ డిగ్రీ కళాశాల, సిద్ధిపేట, మెదక్ జిల్లా.

దా॥ నలిమెల భాస్కర్, విశ్రాంత ఉపన్యాసకుడు, ఎన్.ఆర్.ఆర్. డిగ్రీ కళాశాల, కరీంనగర్ జిల్లా.

దా॥ సుంకిరెడ్డి నారాయణరెడ్డి, విశ్రాంత ప్రధానాచార్యుడు, ప్రభుత్వ డిగ్రీ కళాశాల, చండూరు, నల్గొండ జిల్లా.

దా॥ ముదిగంటి సుజాతారెడ్డి, విశ్రాంత అసోసియేట్ ప్రొఫెసర్, ఆర్.బి.వి.ఆర్.ఆర్. కళాశాల, హైదరాబాద్.

శ్రీ వేణు సంకోజు, విశ్రాంత ఉపన్యాసకుడు, ప్రభుత్వ మహిళా డిగ్రీ కళాశాల, నల్గొండ జిల్లా.

శ్రీ సంగిశెట్టి శ్రీనివాస్, అసిస్టెంట్ ప్రొఫెసర్, ప్రభుత్వ డిగ్రీ కళాశాల, జోగిపేట, మెదక్ జిల్లా.

శ్రీ దేశపతి శ్రీనివాస్, ఆఫీసర్ ఆన్ స్పెషల్ డ్యూటీ, ముఖ్యమంత్రి కార్యాలయం, హైదరాబాద్, తెలంగాణ.

దా॥ ఎన్. ఉపేందర్ రెడ్డి, సలహాదారు, విద్యా సంస్కరణలు, పారశాల విద్యాశాఖ, హైదరాబాద్, తెలంగాణ.

శ్రీ కె. కృష్ణమోహన రావు, ప్రొఫెసర్, ఎన్.సి.ఇ.ఆర్.టి., హైదరాబాద్, తెలంగాణ.

శ్రీ మతి దిపిక, ఉపన్యాసకురాలు, విద్యా ప్రణాళిక విభాగం, ఎన్.సి.ఇ.ఆర్.టి., హైదరాబాద్, తెలంగాణ.

శ్రీ సువర్ణ వినాయక్, కో-ఆర్డినేటర్, విద్యా ప్రణాళిక విభాగం, ఎన్.సి.ఇ.ఆర్.టి., హైదరాబాద్, తెలంగాణ.

శ్రీ కె.రాజేందర్ రెడ్డి, కో-ఆర్డినేటర్, విద్యా ప్రణాళిక విభాగం, ఎన్.సి.ఇ.ఆర్.టి., హైదరాబాద్, తెలంగాణ.

శ్రీ తల్లావజ్యల మహేశ్బాబు, ఉపన్యాసకుడు, జిల్లా విద్యా శిక్షణ సంస్థ, నిజామాబాద్ జిల్లా.

ఛైత్ర స్థాయి

శ్రీ పల్లెర్ర రామమోహన రావు, ఎన్.ఎ. (తెలుగు), జి.ప.ఉ.పా., వేముల, మహబూబ్ నగర్ జిల్లా.

శ్రీ వి. చెన్నయ్య, ఎన్.ఎ. (తెలుగు), జి.ప.ఉ.పా., జగద్గుర్ నగర్, రంగారెడ్డి జిల్లా.

శ్రీ వౌజ్యల శరత్తేబాబు, భాషోపాధ్యాయుడు, ప్ర.ఉ.పా., సీతాఫల్మండి, హైదరాబాద్.

శ్రీ అపుసుల భానుప్రకాశ్, ఎన్.ఎ. (తెలుగు), జి.ప.ఉ.పా., లోనికలాన్, మెదక్ జిల్లా.

శ్రీ కందాడై రంగరాజు, ఎన్.ఎ. (తెలుగు), జి.ప.ఉ.పారశాల, రంగాపురం, రంగారెడ్డి జిల్లా.

శ్రీ ఎల్.ఎం.ప్రసాద్, భాషోపాధ్యాయుడు, ప్ర.ఉ.పా., హిమాయత్నగర్, సి.పి.ఎల్., అంబర్పేట, హైదరాబాద్.

శ్రీ మతి పల్లి మాధవి, భాషోపాధ్యాయుని, భారతీయ విద్యాభవన్, ఆత్మకూరి రామారావు పారశాల, జాబ్లిమెస్, హైదరాబాద్.

ఈ పొర్ట్పుస్తకం ద్వారా పీల్లలు సాధించాల్నిన పామర్షాలు

I. విని అర్థం చేసుకోవడం, స్వేచ్ఛగా మాట్లాడడం

- ◆ పరిచితమైన కథలు, పాటలు, సంభాషణలు విని అర్థం చేసుకోగలగాలి.
- ◆ విన్న అంశం గురించి ఎవరు? ఏమిటి? ఎక్కడ? వంటి ప్రశ్నలకు జవాబులు ఇవ్వగలగాలి.
- ◆ సూచనలు విని అర్థం చేసుకొని ఆ ప్రకారం చేయగలగాలి.
- ◆ వింటున్నప్పుడు అక్షరాలమధ్య ధ్వని భేదాలు గుర్తించగలగాలి.
- ◆ తెలిసిన, మాసిన వాటి గురించి స్వేచ్ఛగా మాట్లాడగలగాలి.
- ◆ బొమ్మల ఆధారంగా మాట్లాడగలగాలి అనగా ఎవరున్నారు? ఏం జరుగుతున్నది? ఏం చేస్తున్నారు? వంటి అంశాలు చెప్పగలగాలి.
- ◆ గేయాలు, పాటలు రాగంతో భావంతో పాడగలగాలి.
- ◆ తెలిసిన కథలు సొంతమాటల్లో చెప్పగలగాలి.
- ◆ వర్షమాల, గుణింతాల పదాలు, అక్షరాలను స్పష్టిచ్ఛారణతో పలకగలగాలి.

II. ధారాళంగా చదువడం, అర్థం చేసుకొని చెప్పడం

- ◆ గేయాలు, పాటలు వంటి వాటిలో వాక్యాలు గుర్తించగలగాలి.
- ◆ ఇచ్చిన అంశంలో కీలకపదాలు, వాటిలోని అక్షరాలు గుర్తించగలగాలి.
- ◆ పదాలలోని అక్షరాలను వర్షమాల, గుణింతాల చార్పులలో గుర్తించగలగాలి.
- ◆ సరళపదాలు, గుణింత పదాలు, సరళమైన వాక్యాలు ధారాళంగా, తప్పుల్లేకుండా చదువగలగాలి.
- ◆ చదువుతున్న పదాలలో లోపించిన అక్షరాలను గుర్తించి రాయగలగాలి. బొమ్మలతో పదాలు జతచేయగలగాలి.

III. రాయడం.

- ◆ నేర్చుకున్న అక్షరాలు ఉపయోగించి సొంతంగా పదాలు రాయగలగాలి.
- ◆ వర్షమాల ఆధారంగా సరళపదాలు రాయగలగాలి.
- ◆ గుణింత పదాలు రాయగలగాలి.
- ◆ బొమ్మల ఆధారంగా సరళ, గుణింత పదాలు, వాక్యాలు రాయగలగాలి.
- ◆ తప్పుల్లేకుండా, అందంగా రాయగలగాలి.
- ◆ ఉక్కలేఖనం రాయగలగాలి.

IV. సృజనాత్మకత.

- ◆ గేయాలు అభినయంతో పాడగలగాలి.
- ◆ బొమ్మలుగిసి, రంగులువేసి పదాలు రాయగలగాలి.
- ◆ అభినయగేయాలు పొడిగించగలగాలి.
- ◆ మట్టితో బొమ్మలు చేసి వాటి గురించి మాట్లాడగలగాలి.
- ◆ బొమ్మ ఆధారంగా కథను ఊహించి చెప్పగలగాలి.

విషయ సూచిక

క్ర.సం.	పారం	నేపుకోవాలినవి	మాసం	పుటు
	సంసిద్ధత పాలాలు	స్వేచ్ఛగా మాటల్లడడం	మార్చి	2
1.	తబల	త, బ, ల	ఏప్రిల్	16
2.	కంజర	క, జ, ర, ఽ	జూన్	21
3.	ఆట	ఆ, ట	జూలై	26
4.	డంగరం	డ, గ	ఆగష్టు	32
5.	శనగ	శ, న	ఆగష్టు	37
6.	ఆనప	ఆ, ప	ఆగష్టు	42
7.	సవరం	స, వ	సెప్టెంబర్	47
8.	ఊడ	ఊ, డ	సెప్టెంబర్	52
9.	దండ	ద	అక్టోబర్	57
10.	ఊత	ఊ	అక్టోబర్	62
11.	మంచం	మ, చ	నవంబర్	67
12.	ఓడ	ఒ, ఔ, ఔ	నవంబర్	72
13.	కాకరకాయ	య, ఠ	నవంబర్	76
14.	గీతల అంగి	ఉ, ఊ	డిసెంబర్	81
15.	మూకుడు	ఁ, ః	డిసెంబర్	86
16.	ఇటుక	ఇ	డిసెంబర్	91
17.	ఎలుక - ఏనుగు	ఎ, ఏ, ఐ	జనవరి	96
18.	తేనెటీగ	ఎ, ఈ	జనవరి	101
19.	కొంగనోపతి	ఎ, ఔ	జనవరి	106
20.	మైదాకు	ఎ, ఐ	ఫిబ్రవరి	112
21.	సింహం-జింక	ణ, త, హ	ఫిబ్రవరి	117
★	కావాలి - కావాలి	చదువు - ఆనందించు		122
22.	పారశాల	ఖ, చ, ర, థ	ఫిబ్రవరి	123
23.	రుపం	ఘ, రు, బు, ష, ఁ	మార్చి	128
24.	రథం	థ, ధ, ఫ, భ	మార్చి	133
★	చీమ - పడవ	చదువు - ఆనందించు		138
25.	పొడుపు కథలు	క్ష	మార్చి	139

తెలంగాణ ప్రభుత్వంచే ఉచిత పంపిణీ 2019-20

సంసీద్ధత పాఠం-1

సహాయం

బోమ్మలు చూసి కథ చెప్పండి.

తెలంగాణ ప్రభుత్వంచే ఉచిత పంపిణీ 2019-20

3

సంసీద్ధత పాఠం-2

ఉపాయం

బొమ్మలు చూసి కథ చెప్పండి.

తెలంగాణ ప్రభుత్వంచే ఉచిత పంపిడి 2019-20

పనిచేద్దాం

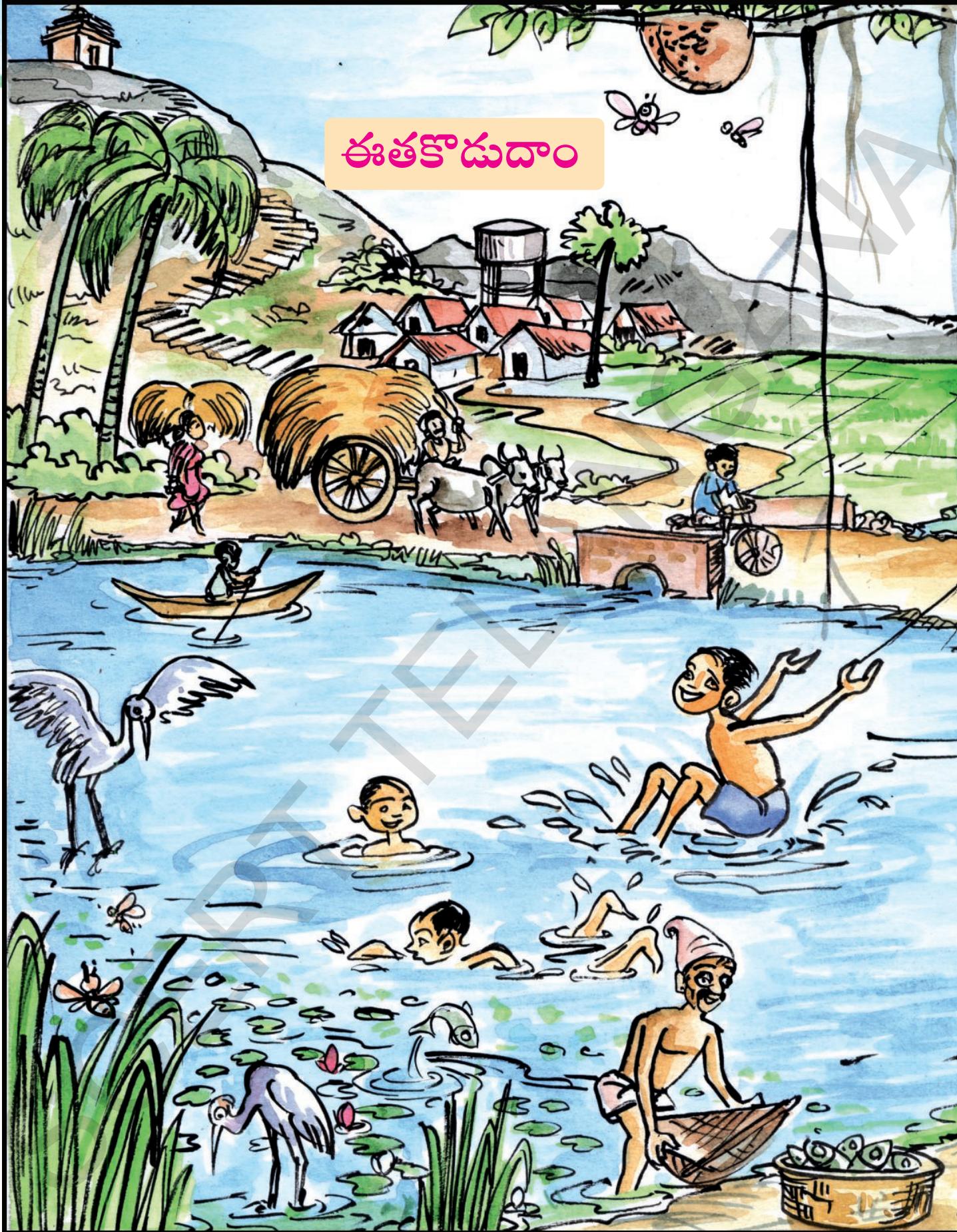

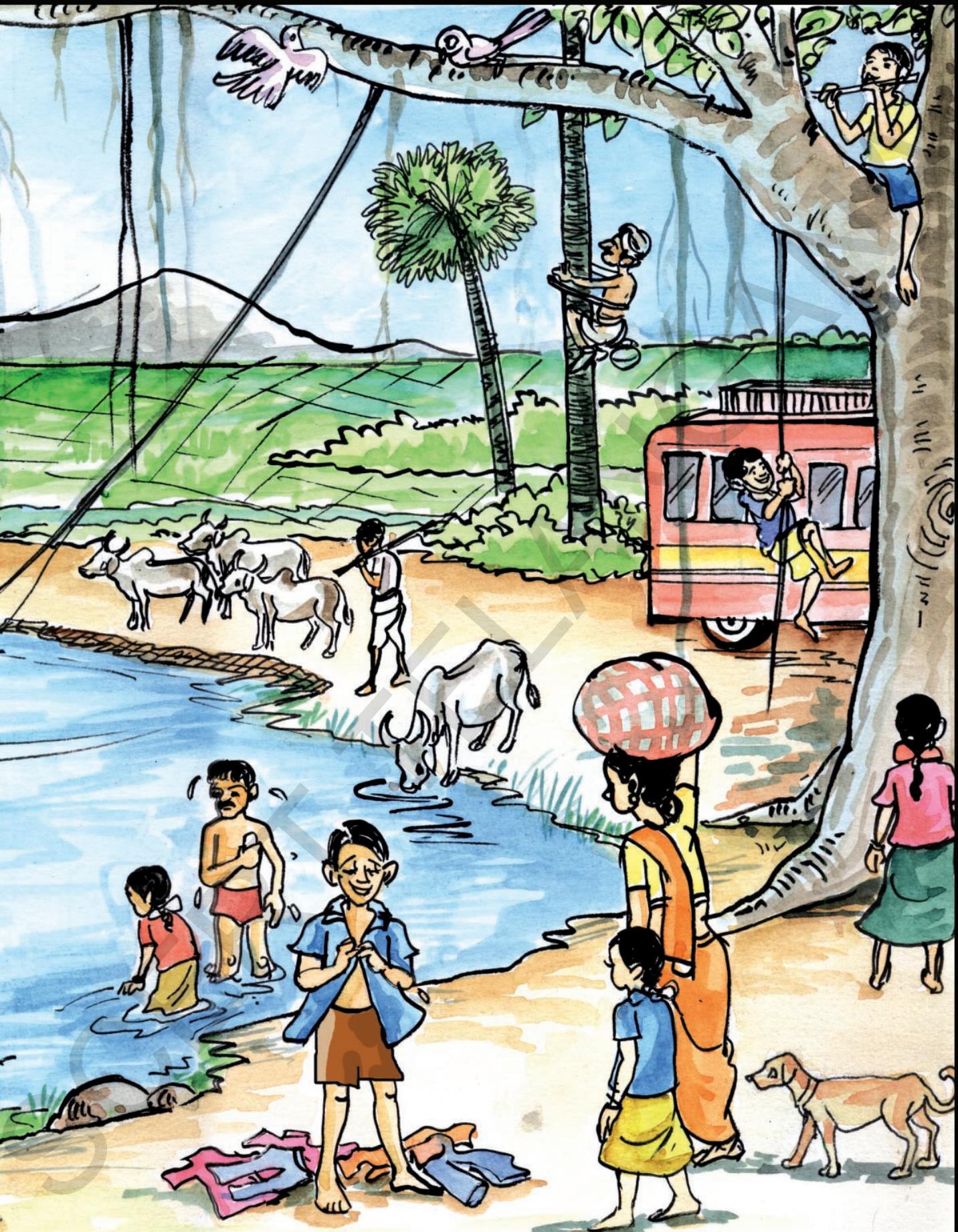

ఆదుకుండాం

శతకాంగాం

బడికిపోదాం

తెలంగాణ ప్రభుత్వం చే ఉచిత పంపిణీ 2019-20

సంసీద్ధత పారం-6

13

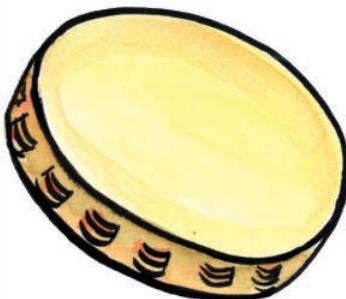

కింది బొమ్మలు చూడండి. ఇంతకు ముందు బొమ్మల్లో ఇవి ఎక్కడ ఉన్నవో వెతకండి.

తబల

కంజర

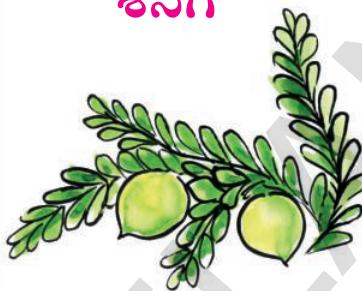
ఆట

ఉంగరం

శనగ

అనప

సవరం

ఊద

దండ

ఊత

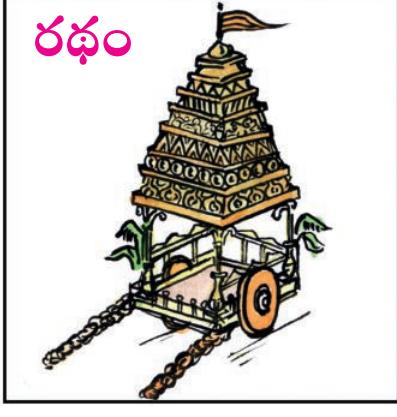
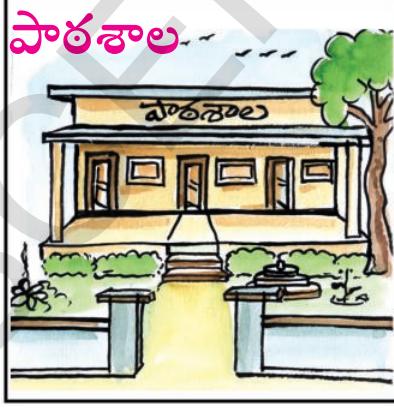
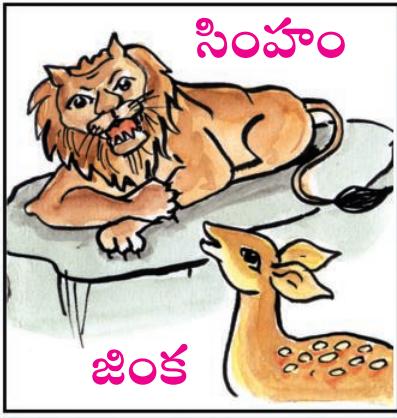
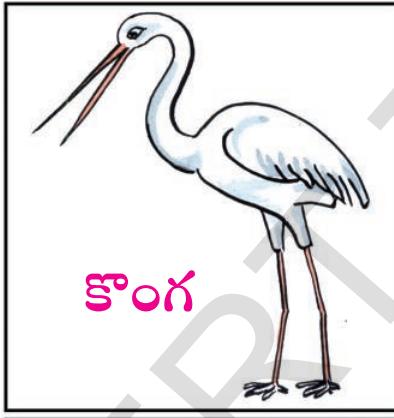
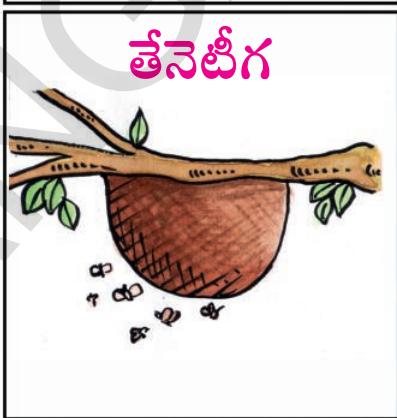
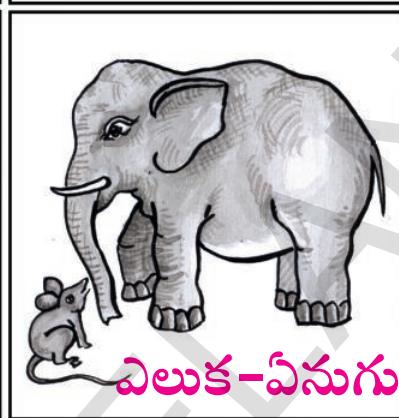
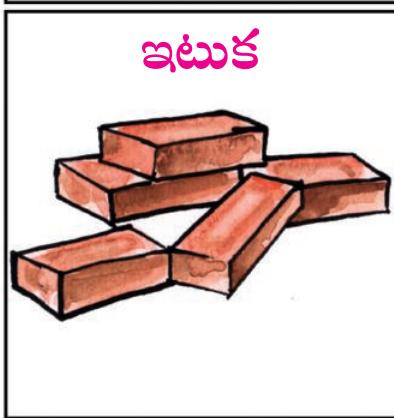
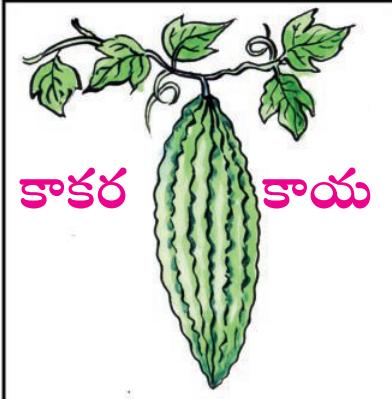
మంచం

బీడ

ఈ బొమ్మల గురించి మాట్లాడండి.

1. తబల (త, బ, ల)

తకధినతోం - తకధినతోం
చప్పుడు చేసే తబల
తరికిటతోం తరికిటతోం
తాళం వేసే తబల
ఢం ఢం ఢం ఢం
ఢం ఢం అంటూ
దరువులు వేసే తబల

ఆటకు తబల
పాటకు తబల
దేవుని గుడిలో
భజనకు తబల
తకధినతోం తకధినతోం
చప్పుడు చేసే తబల

I

వినండి - మాట్లాడండి

- గేయం పాడండి. అభినయించండి.
- పారంలోని బొమ్మలో ఎవరెవరు ఏం చేస్తున్నారు?
- మీకు తెలిసిన వాద్యల పేర్లు చెప్పండి. మీకు ఏ వాద్యమంటే ఇష్టం?
- తబలను ఎప్పుడెప్పుడు వాయిస్తారు?
- కొన్ని వాద్యల ధ్వనులను అనుకరణ (మిమిక్రి) చేయండి.

II

చదువండి

- గేయంలో కింది వాక్యాలు ఎక్కుడ ఉన్నహా చూపండి. వాటికింద గీత గేయండి.

తక్కధినతోం - తక్కధినతోం

చప్పుడు చేసే తబల

తాళం వేసే తబల

- గేయంలో “తబల” పదాన్ని గుర్తించి ‘○’ చుట్టుండి.
- కింది వాక్యాల్లో “తబల” పదాన్ని గుర్తించి గీత గేయండి.
  - బాబు తబలతో వచ్చిందు.
  - బాబు తబల వాయించిందు.
  - తబల ధం ధం అని మోగింది.

ఈ) కింది బొమ్మను చూడండి. పదాన్ని చదువండి. అక్షరాలు చదువండి.

తబల

త బ ల

త 1 బ 2 ల 3

ఉ) కింది గళ్లలో ఉన్న అక్షరాలు చెప్పండి.

1వ అక్షరం ఏమిటి?

2వ అక్షరం ఏమిటి?

3వ అక్షరం ఏమిటి?

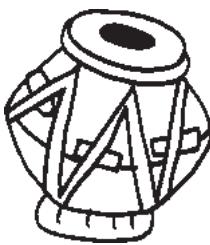
1, 3 అక్షరాలు కలిపి చదువండి.

3, 1 అక్షరాలు కలిపి చదువండి.

1, 3 – 1, 3 అక్షరాలు కలిపి చదువండి.

3, 2 – 3, 2 అక్షరాలు కలిపి చదువండి.

ఊ) కింది బొమ్మల పేర్లు చెప్పండి. ఏటి పేర్లలో త, బ, ల అక్షరాలలో ఏది ఎక్కువ సార్లు వస్తుందో చెప్పండి?

ఎ) త - బ - ల అక్షరాలతో వచ్చే పదాలు చదువండి. మరికొన్ని చెప్పండి.

తల

తలతల

లత

తబల

లబలబ

బలబల

III

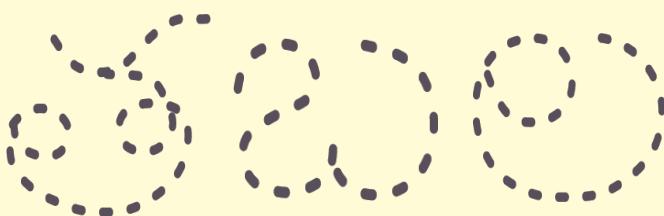
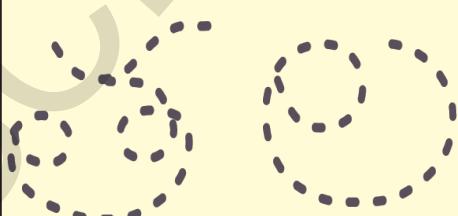
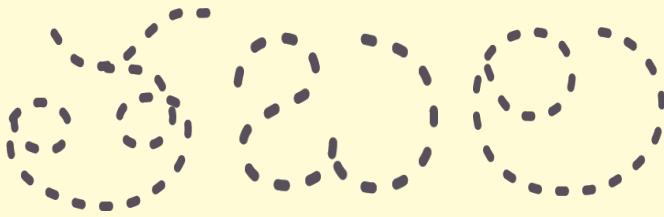
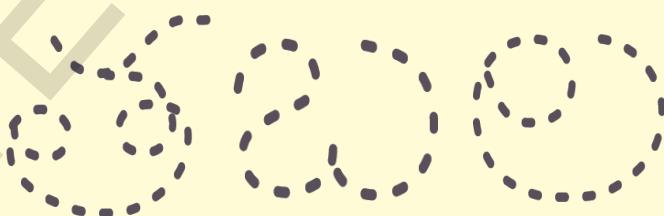
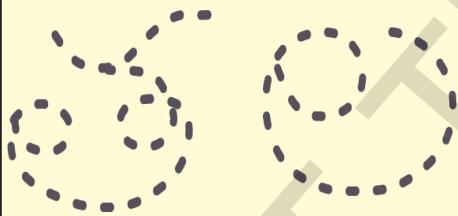
రాయండి

అ) కింది చుక్కలు కలుపుతూ అక్షరాలు రాయండి. కలిపి చదువండి.

త ల

త బ ల

ಅ) ಕಿಂದಿ ಪದಾಲು ಗೀತಲ್ಲೋ ಅಂಡಂಗಾ ರಾಯಂದಿ.

ಶ್ರಲ

ಶ್ರಬಲ

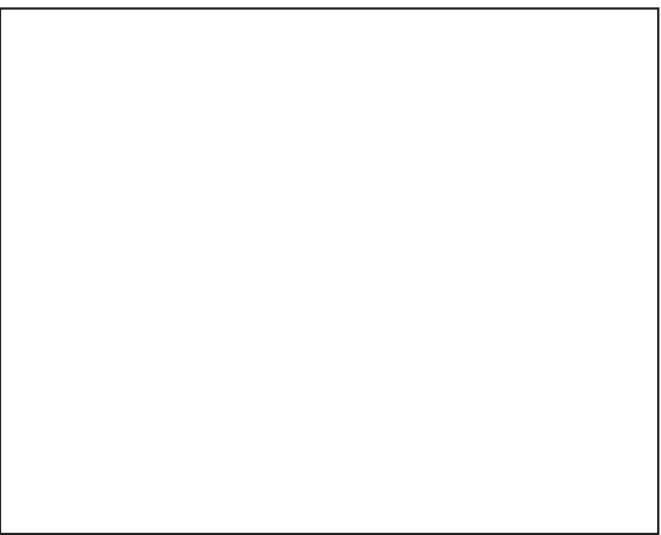
ಲಬಲಬ

IV

ಸೃಜನಾತ್ಮಕತ

ಕಿಂದಿ ಖೊಮ್ಮನು ಚೂಡಂದಿ. ಮೀರೂ ಗೀಯಂದಿ. ಪೇರು ರಾಯಂದಿ.

2. కంజర (క, జ, ర, ఓ)

జజ్జనకరి జనారే
కంజరనే బజారే
గజ్జెల కంజరతో
దరువులెన్నో వేయరే
కంజరనే కొట్టరే
పాటలెన్నో పాడరే
కంజరతో పాటలకు
ఆటలెన్నో ఆడరే
ఆటలతో పాటలతో
ఆనందం పొందరే

I

వినంది - మాట్లాడండి

- అ) గేయం పాడండి. ఆభినయించండి.
- అ) పారంతోని బొమ్మలో ఎవరెవరు ఏం చేస్తున్నారు?
- ఇ) పాటలంటే మీకిష్టమేనా? మీకు వచ్చిన పాట పాడండి.
- ఈ) కంజరను మీరెప్పుడైనా చూశారా? దానితో ఏం చేస్తారో చెప్పండి.
- ఉ) పాటలు పాడుకుంటూ తెగే తెటలు ఏమి ఉంటాయో చెప్పండి.

II

చదువండి

- అ) గేయంలో కింది వాక్యాలు గుర్తించండి. వాటి కింద గీత గీయండి.

1. జజ్జనకరి జనారే.
2. కంజరనే బజారే.
3. కంజరనే కొట్టరే.

- అ) గేయంలోని “కంజర” పదాన్ని గుర్తించి ‘○’ చుట్టండి.

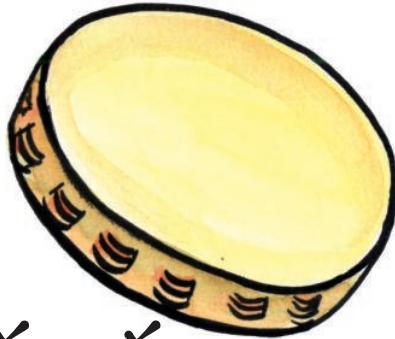
- ఇ) కింది వాక్యాలలో ‘కంజర’ను గుర్తించండి. దాని కింద గీత గీయండి.

1. పిల్లలు కంజర నేర్చుకుంటున్నారు.
2. గాయకుడు కంజర వాయిస్తూ పాడుతున్నాడు.
3. కంజర పాటకు పిల్లలు నాట్యం చేస్తున్నారు.

ఈ) కింది బొమ్మను చూడండి. పదాన్ని చదువండి. అక్షరాలు చదువండి.

కంజర

కంజర

కం జ ర

కం జ ర

ఉ) కింది గళ్లలోని అక్షరాలు చెప్పండి.

1వ అక్షరం ఏమిటి?

2వ అక్షరం ఏమిటి?

3వ అక్షరం ఏమిటి?

3, 1 అక్షరాలు కలిపి చదువండి.

2, 3 అక్షరాలు కలిపి చదువండి.

2, 3 - 2, 3 అక్షరాలు కలిపి చదువండి.

ఊ) కింది అక్షరాలకు 'ం' చేర్చి చదువండి, రాయండి.

త	బ	ల	క	జ	ర
---	---	---	---	---	---

ఉదా:	తం					
------	----	--	--	--	--	--

ఎ) కింది పదాలు చదువండి.

తల   తబల   జలజల

లత   కంజర   లకలక

కల   బంజర   జరజర

కంత   జలజ   బరబర

ఎ) కింది బొమ్మలకు స్వేచ్ఛ పదాలను జతపరచండి.

తబల

తల

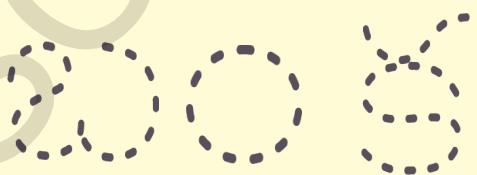
కంజర

III రాయండి

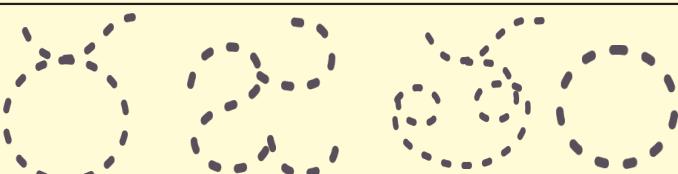

అ) కింది చుక్కలు కలుపుతూ ఆక్షరాలు రాయండి. కలిపి చదువండి.

బం క

ర జ తం

ఆ) కింది పదాలు గీతలో అందంగా రాయండి.

కలం తబల కంజర జలజల

.....
.....
.....
.....
.....

ఇ) త, బ, ల, క, జ, ర, ం అక్షరాలతో వచ్చే కొత్త పదాలు రాయండి.

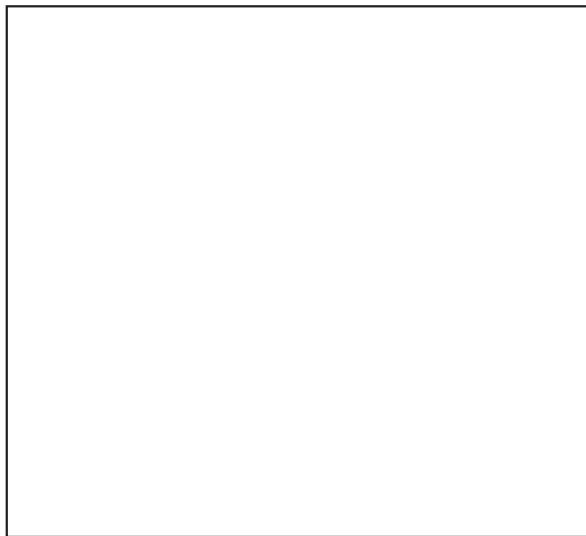
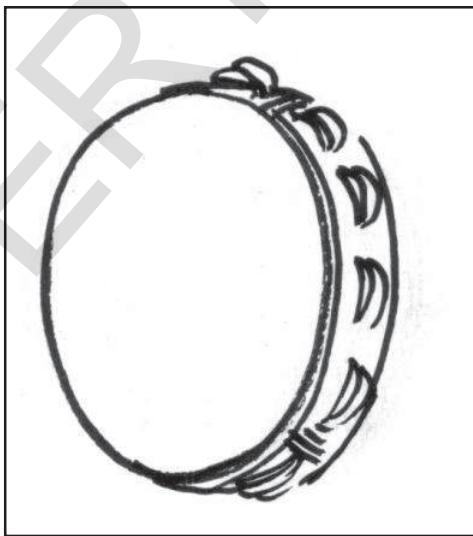
రెండక్కరాల పదాలు	మూడక్కరాల పదాలు	నాలుగక్కరాల పదాలు

IV

సృజనాత్మకత

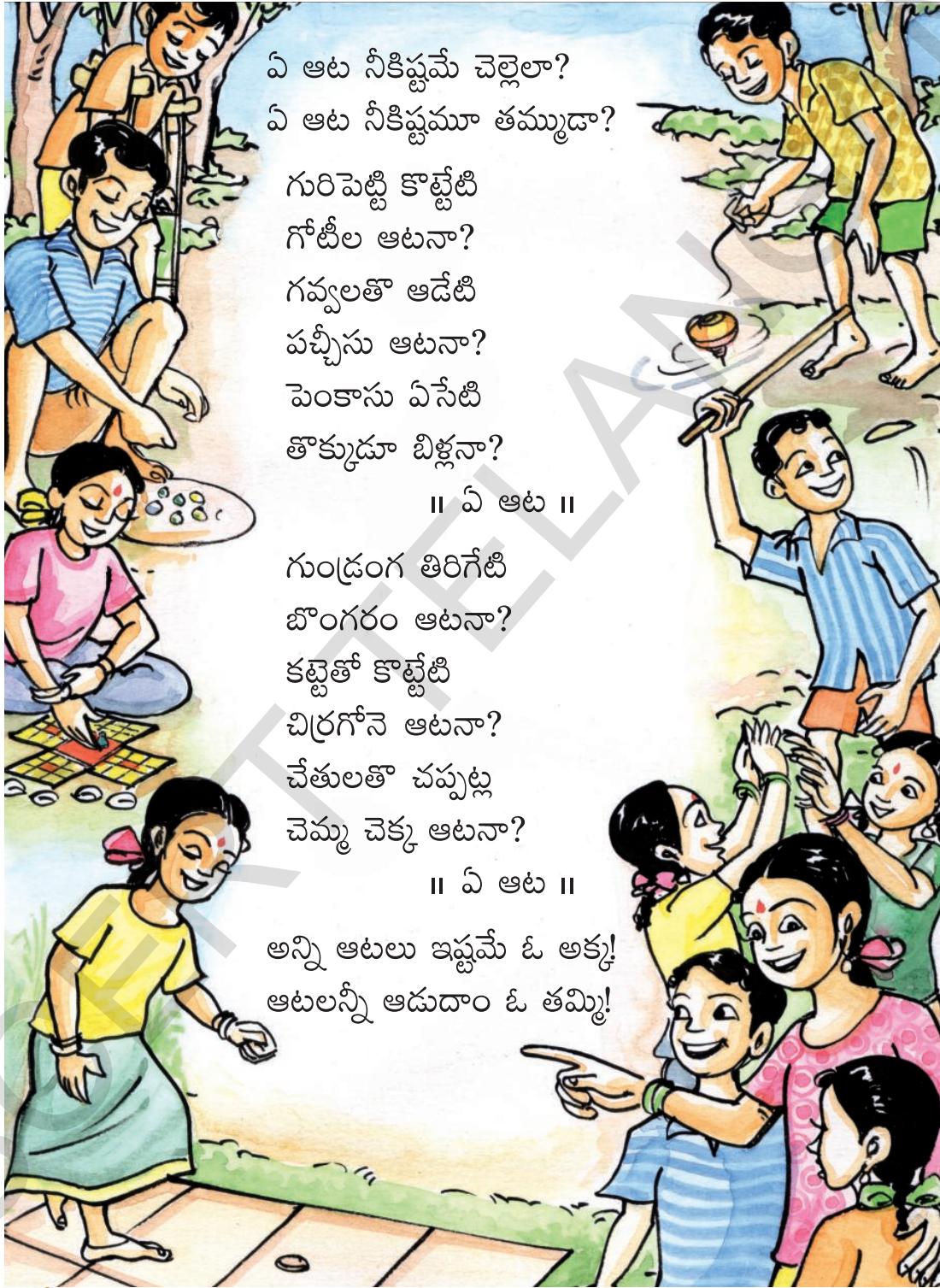

కింది బొమ్మను చూడండి. గీయండి. పేరు రాయండి.

3. ఆట (ఆ, ఏ)

I

వినంది - మాట్లాడంది

- అ) గేయం పాడంది. అభినయించంది.
- ఆ) పారం బొమ్మను చూడంది. పిల్లలేం చేస్తున్నారో చెప్పంది.
- ఇ) మీరు ఆడుకునే ఆటలు ఏవి? మీకు ఏ ఆట అంటే ఇష్టమో చెప్పంది.
- ఈ) మీకు తెలిసిన ఒక ఆట ఎట్లా ఆడుతారో చెప్పంది.

II

చదువంది

- అ) గేయంలో కింది వాక్యాలు గుర్తించంది. వాటి కింద గీత గేయంది.

1. ఏ ఆట నీకిష్టమే చెల్లెలా?
2. బొంగరం ఆటనా?
3. అన్ని ఆటలు ఇష్టమే ఓ అక్క!

- అ) గేయంలో ‘ఆట’ పదాన్ని గుర్తించి ‘○’ చుట్టుంది.

- ఇ) కింది వాక్యాలలో ‘ఆట’ పదానికి ‘○’ చుట్టుంది.

1. పిల్లలు క్రికెట్ ఆట ఆడుతున్నారు.
2. పాప తాడుతో ఆట ఆడుతున్నది.
3. రహీం బంతితో ఆట ఆడుతున్నాడు.

ఈ) కింది బొమ్మ చూడండి. పదం చదువండి. అక్షరాలు చదువండి.

ఆట

ఏ ట

అ ట

ఉ) కింది గళ్లోని అక్షరాలు చదువండి. అదిగిన అక్షరాలు చూడండి. చదువండి.

7వ అక్షరం ఏమిటి?

1, 3 అక్షరాలు కలిపి చదువండి.

8వ అక్షరం ఏమిటి?

5, 1 అక్షరాలు కలిపి చదువండి.

1వ అక్షరం ఏమిటి?

4, 8, 4 అక్షరాలు కలిపి చదువండి.

3వ అక్షరం ఏమిటి?

5, 3, 5 అక్షరాలు కలిపి చదువండి.

ఊ) కింది పదాలు చదువండి.

తల	కరం	లత	కంత	జలజల	కటకట	జత	కంజర
బలం	తరం	ఆట	బకం	కరకర	లబలబ	తంట	తబల

ఎ) కింది బొమ్మను తగిన అక్షరంతో జతపరచండి.

క

ల

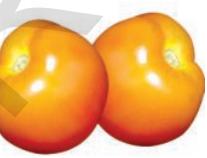
జ

ట

బ

రం

ఏ

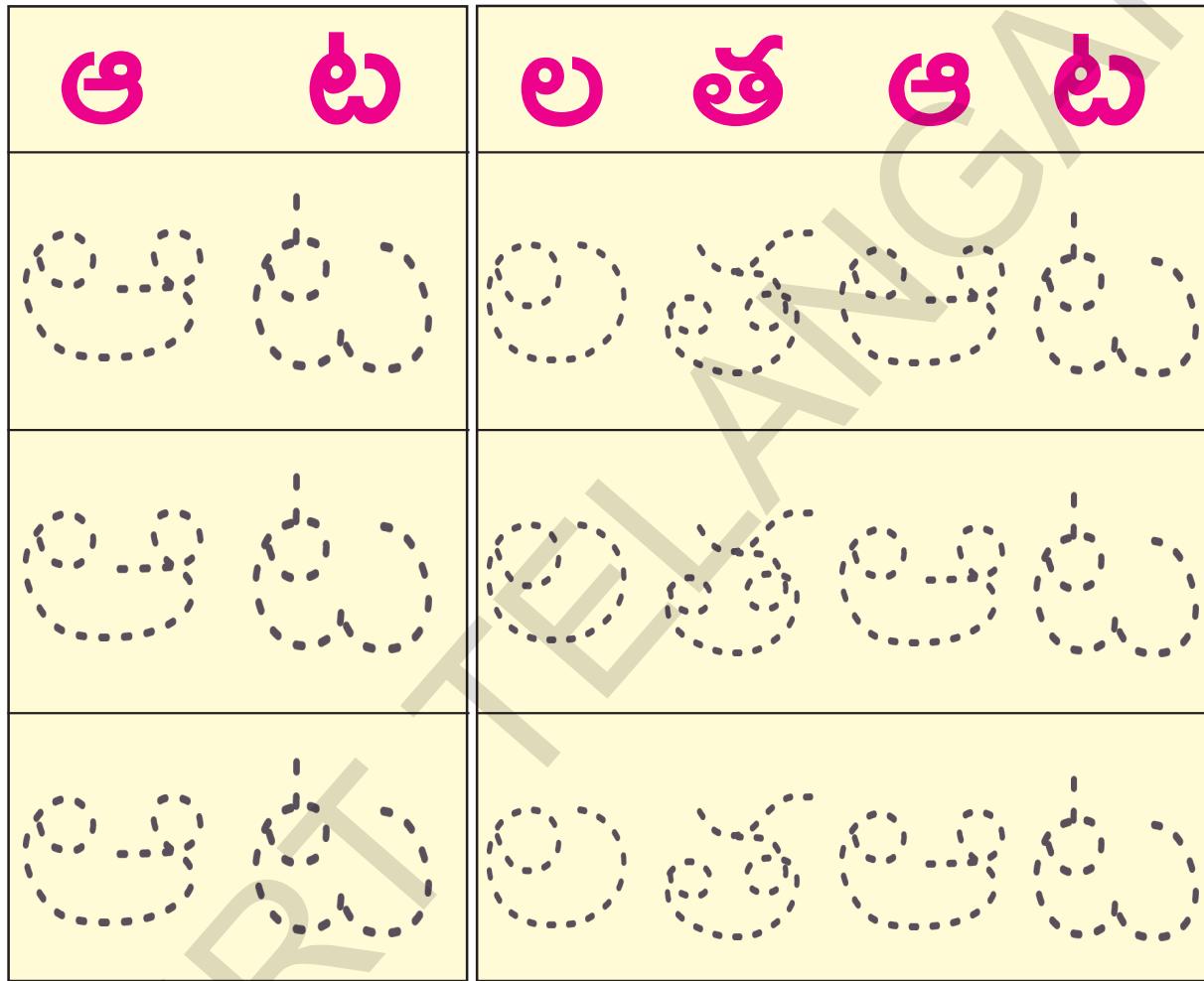
త

III రాయండి

అ) కింది చుక్కలు కలుపుతూ అక్షరాలు రాయండి. కలిపి చదువండి.

అ) కింది పదాలు గేతల్లో అందంగా రాయండి.

ఆటు కంటకం కటుకటు

IV

సృజనాత్మకత

అ) గేయాన్ని పాడండి. పాడిగించండి.

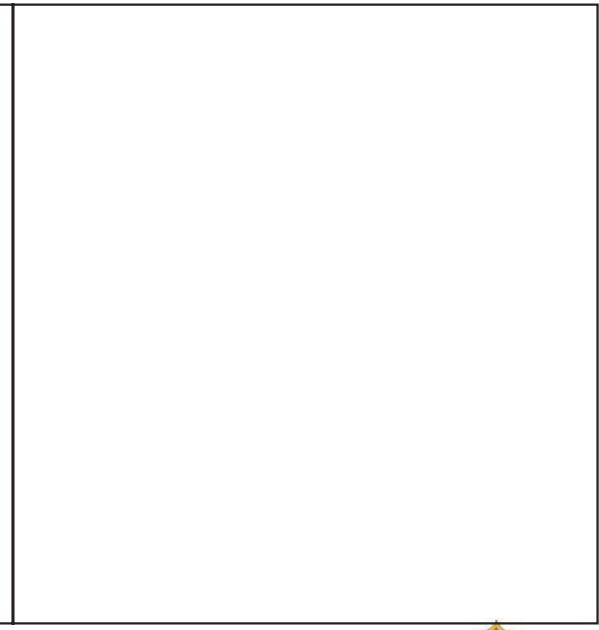
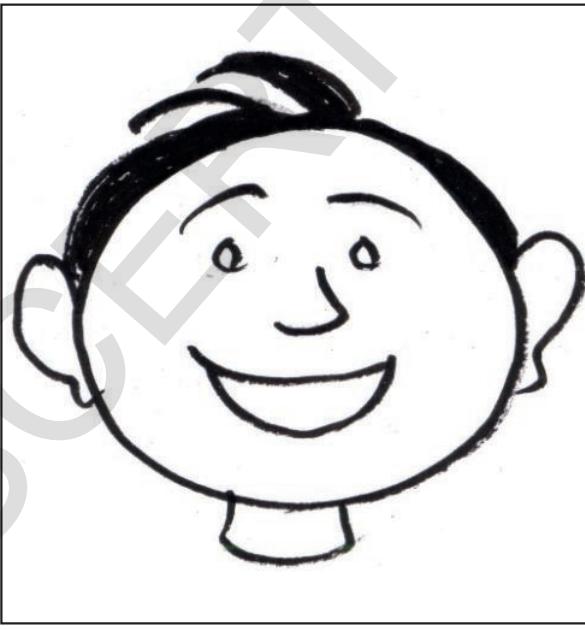
చింత గింజలతో అడేటి

కండ్లకు గంతలు గట్టి

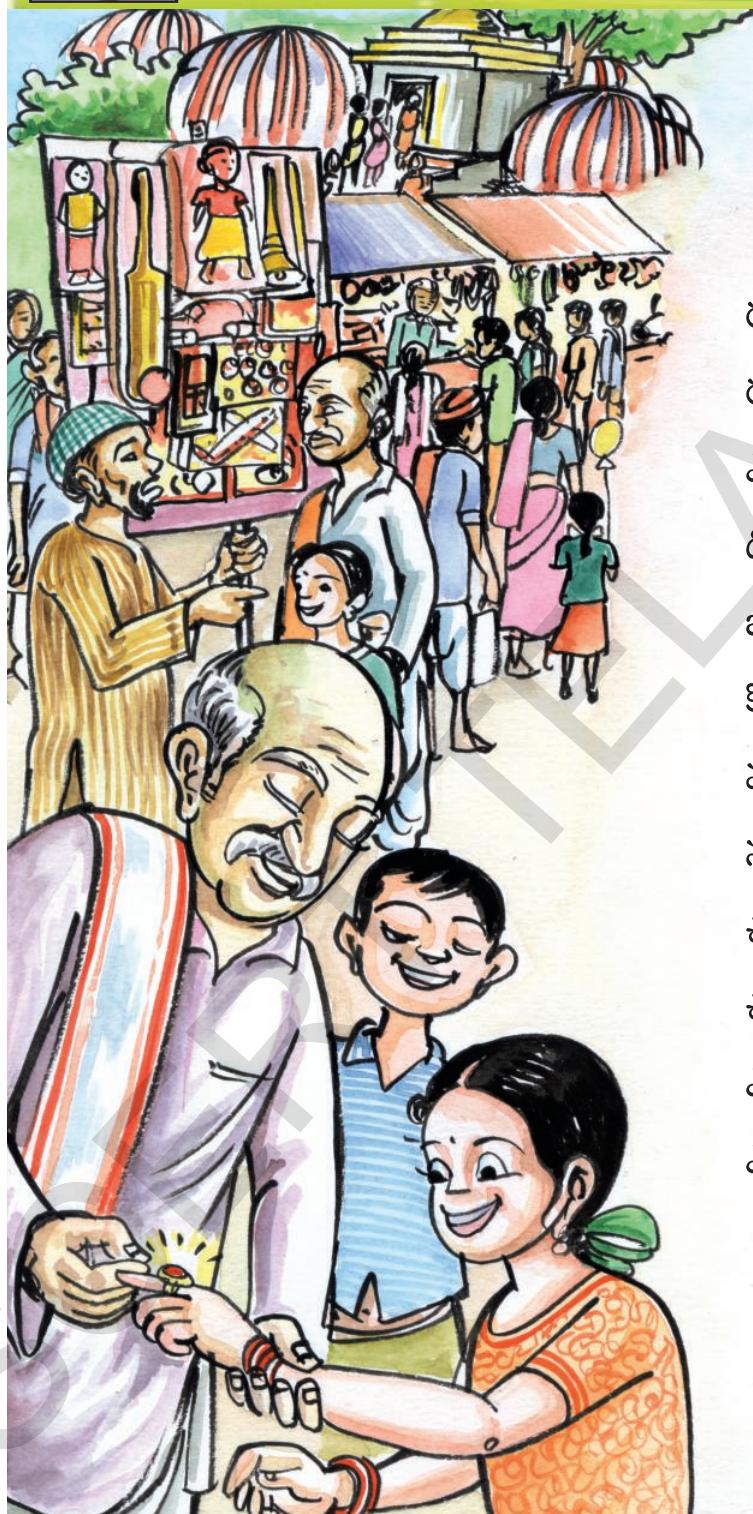
అ) కింది బొమ్మ చూడండి. మీరు గీయండి.

రంగులు వేయండి. పేరు రాయండి.

4. ఉంగరం (ఉ, ఏ)

రంగు రంగుల ఉంగరం
రతనాల ఉంగరం
ఎములాడ జాతరలో
దౌరికేటి ఉంగరం
జాతరలో మా తాత
కొనిచ్చిన ఉంగరం
మా దోస్తులందరికి
నచ్చినా ఉంగరం
చూపుడు వేలు మీద
చుక్కసుంటి ఉంగరం
ఎట్రెర్ర ఉంగరం
ఎములాడ ఉంగరం

I

వినండి - మాట్లాడండి

- అ) గేయం పాడండి. అభినయించండి.
- అ) పారం బొమ్మలో ఏమేం కనిపిస్తున్నది? వాటి గురించి చెప్పండి.
- ఇ) జాతరలో ఉంగరాలు కాకుండా ఇంకా ఏమేం దొరుకుతవి?
- ఈ) చేతివేళ్ళకి ఉంగరాలు పెట్టుకుంటారు గదా! అట్లాగే మెడలో ఏ నగలు పెట్టుకుంటారు?

II

చదువండి

- అ) కింది వాక్యాలు గేయంలో గుర్తించి వాటి కింద గీత గీయండి.

1. రంగు రంగుల ఉంగరం
2. నచ్చినా ఉంగరం
3. ఎల్లెల్ల ఉంగరం
4. ఎములాడ ఉంగరం

- అ) గేయంలో “ఉంగరం” పదాన్ని గుర్తించి ‘○’ చుట్టుండి.

- ఇ) కింది వాక్యాల్లో “ఉంగరం” పదానికి ‘○’ చుట్టుండి.

1. పాప వేలికి ఉంగరం ఉన్నది.
2. పెండ్లికూతురు వేలికి ఉంగరం ఉన్నది.
3. పెట్టెలో ఉంగరం ఉన్నది.

ఈ) కింది బొమ్మను చూడండి. పదాన్ని చదువండి. అక్షరాలు చదువండి.

ఉంగరం

ఉంగరం

ఉ ం గ ర ం

ఉ ం గ ర ం

ఉ) కింది అక్షరాలు చదువండి.

3వ అక్షరం ఏమిటి?

4వ అక్షరం ఏమిటి?

5వ అక్షరం ఏమిటి?

2, 5 అక్షరాలు కలిపి చదువండి.

4, 5 అక్షరాలు కలిపి చదువండి.

2, 4, 5 అక్షరాలు కలిపి చదువండి.

ఊ) కింది ఖాలీలలో అవసరమైన చోట రం, గం, జం చేర్చి రాయండి. ఆ పదాలు చదువండి.

1. త	5. బల	9. _____ గం
2. క	6. తరం	10. _____ ప
3. ఉంగ	7. గ	11. _____ ట
4. తగ	8. ఉర	12. _____ గ

ఎ) కింది పదాలు చదువండి.

బంక	గతం	రజతం	కటకట
గజం	గరం	ఉంగరం	గజగజ
తలం	ఆగం	బంజర	లబలబ
బలం	జరం	ఉరగం	గబగబ

III

రాయండి

అ) కింది చుక్కలు కలుపుతూ అక్షరాలు రాయండి. కలిపి చదువండి.

గ రం
గ రం
గ రం
గ రం
గ రం

ఉం గ రం
ఉం గ రం

ర జ తం
ర జ తం

అ) కింది పదాలు గీతలో అందంగా రాయండి.

ఉంగరం బలగం ఆటంకం

ఇ) కింది అక్షరాలు కలిపి చదువండి. రాయండి.

ఈ) వాక్యాలలోని బొమ్మలపేర్లు చెప్పండి. గీతల మధ్య బొమ్మ పేరు అందంగా రాయండి.

1. తాత వేలికి ఉంది.

తాత వేలికి ..... ఉంది.

2. గుడి మోగింది.

గుడి ..... మోగింది.

3. అనగా శిరస్సు.

..... అనగా శిరస్సు.

ఉ) గళ్లలోని అక్షరాలతో పదాలు రాయండి.

త	బ	ల
కం	జ	ర
ఉం	గ	రం

1. బకం

6. .....

2. .....

7. .....

3. .....

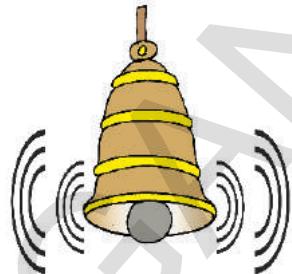
8. .....

4. .....

9. .....

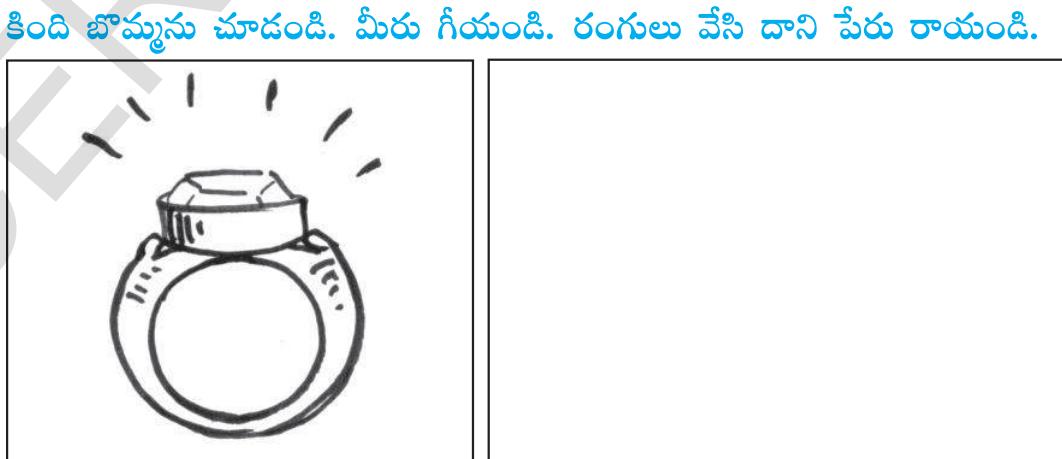
5. .....

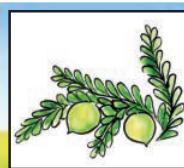
10. .....

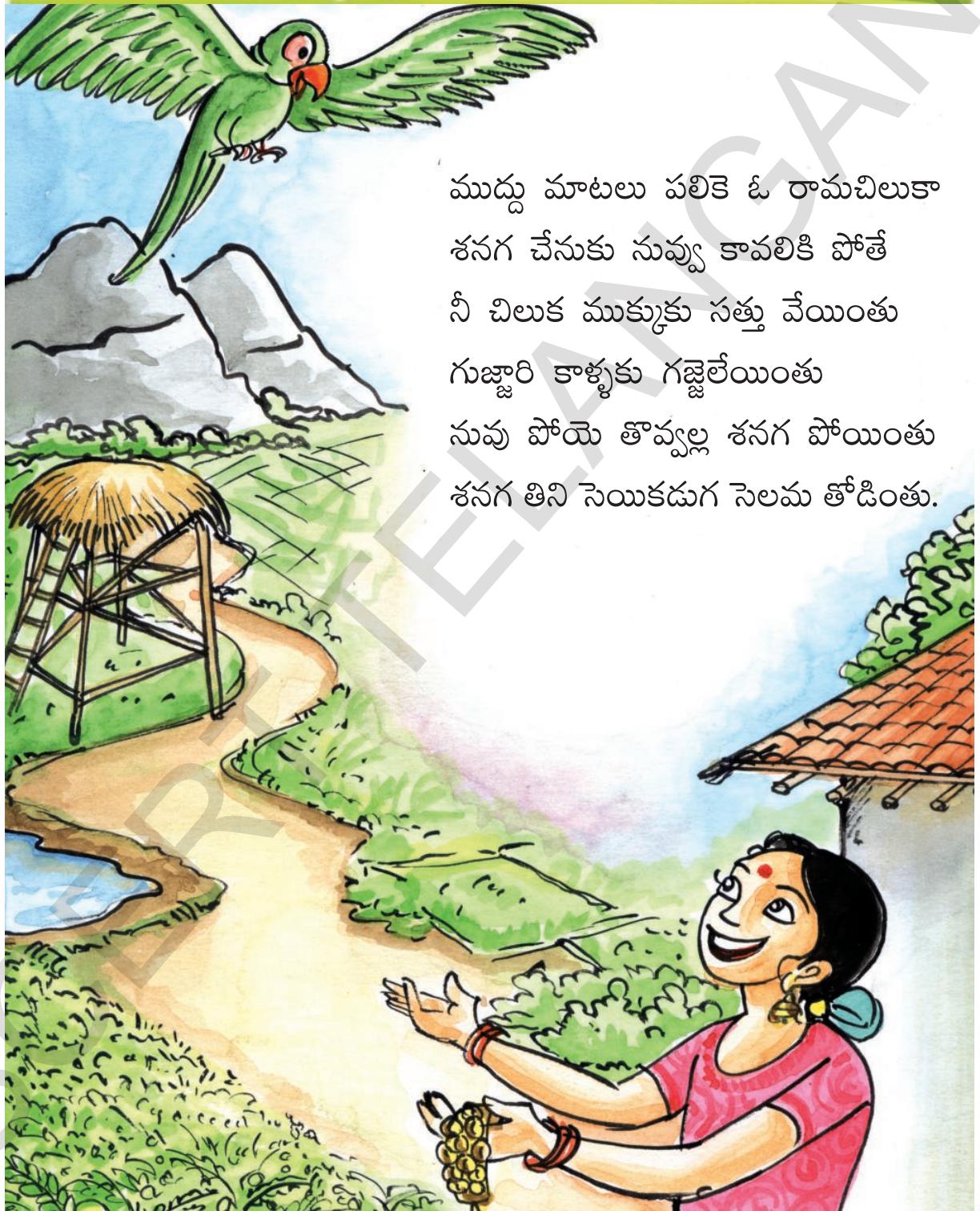
IV

సృజనాత్మకత

5. శనగ (శ, న)

ముద్ద మాటలు పలిక ఓ రామచిలుకా
శనగ చేనుకు నువ్వు కావలికి పోతే
నీ చిలుక ముక్కుకు సత్త వేయింతు
గుజ్జారి కాళ్ళకు గజ్జలేయింతు
నువు పోయె తొవ్వుల్ల శనగ పోయింతు
శనగ తిని సెయికడుగ సెలమ తోడింతు.

I

వినంది - మాట్లాడండి

- అ) గేయం పాడండి. అభినయించండి.
- ఆ) పారం బొమ్మను చూడండి. మాట్లాడండి.
- ఇ) పారంలో రామచిలుక ఉన్నదిగదా!
మీకు ఏ పక్కి అంటే ఇష్టం. ఎందుకు?
- ఈ) చేలలో ఏ ఏ పంటలు పండిస్తారు?
- ఉ) శనగలతో ఏం వండుతారు?

II

చదువండి

- అ) కింది వాక్యాలను, పదాలను గేయంలో గుర్తించండి.
  1. నీ చిలుక ముక్కుకు సత్తు వేయింతు.
  2. నువ్వు పోయె తొప్పల్ల శనగ పోయింతు.
  3. ముద్దు మాటలు, సెలమ, రామచిలుకా.
- ఆ) గేయంలో ‘శనగ’ పదాన్ని గుర్తించి ‘○’ చుట్టండి.
- ఇ) కింది బొమ్మలు చూసి వాక్యాలు చెప్పండి. కింది వాక్యంలోని ‘శనగ’ పదానికి ‘○’ చుట్టండి.

బండిపై శనగలు
అమ్ముతున్నారు.

పిల్లలు శనగలు
కొంటున్నారు.

పిల్లలు శనగలు
తింటున్నారు.

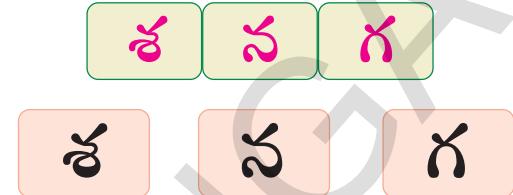

ఈ) కింది బొమ్మ చూడండి. పదాన్ని చదువండి. అక్షరాలు చదువండి.

శనగ

ఉ) కింది గళ్లలో ఉన్న అక్షరాలు చెప్పండి.

1వ అక్షరం ఏమిటి?

2వ అక్షరం ఏమిటి?

3వ అక్షరం ఏమిటి?

2, 3 అక్షరాలు కలిపి చదువండి.

1, 5 అక్షరాలు కలిపి చదువండి.

2, 3, 5 అక్షరాలు కలిపి చదువండి.

ఊ) కింది పదాలు చదువండి.

శరం	రంగం	శనగ	గజగజ
శకం	శంకరం	ఆగటం	గబగబ
గజం	నరకం	శకటం	గలగల
జగం	తగరం	శతకం	గరగర
తరం	ఉంగరం	కరం	టకటక
జనం	గగనం	రంగ	లబలబ
రకం	గంగ	నకనక	జరజర
కలశం	నరం	నగరం	కటకట
నలత	గతం	శకలం	బలగం

III

రాయండి

అ) కింది చుక్కలు కలుపుతూ అక్షరాలు రాయండి. కలిపి చదువండి.

శ న గ
శ న గ
శ న గ
శ న గ
శ న గ

క ల శం
క ల శం

శ త కం
శ త కం

అ) కింది పదాలు గీతల్లో అందంగా రాయండి.

శనగ నగరం శకటం

ఇ) బొమ్మను మాసి కింది ఖాళీల్లో సరైన పదాలు రాయండి.

1. పాప వేలికి ఉన్నది.

2. నాకు లు ఇష్టం.

పాప వేలికి ..... ఉన్నది.   నాకు ..... లు ఇష్టం.

ఈ.) గళ్లోని అక్షరాలతో పదాలు రాయండి.

క	ట	శ
ల	త	అ
ర	గ	బ
ం	న	జ

1.	6. ....
2.	7. ....
3.	8. ....
4.	9. ....
5.	10. ....

ఉ.) కింది అక్షరాలకు చెందిన గండులలో తెలిసిన పదాలు రాయండి.

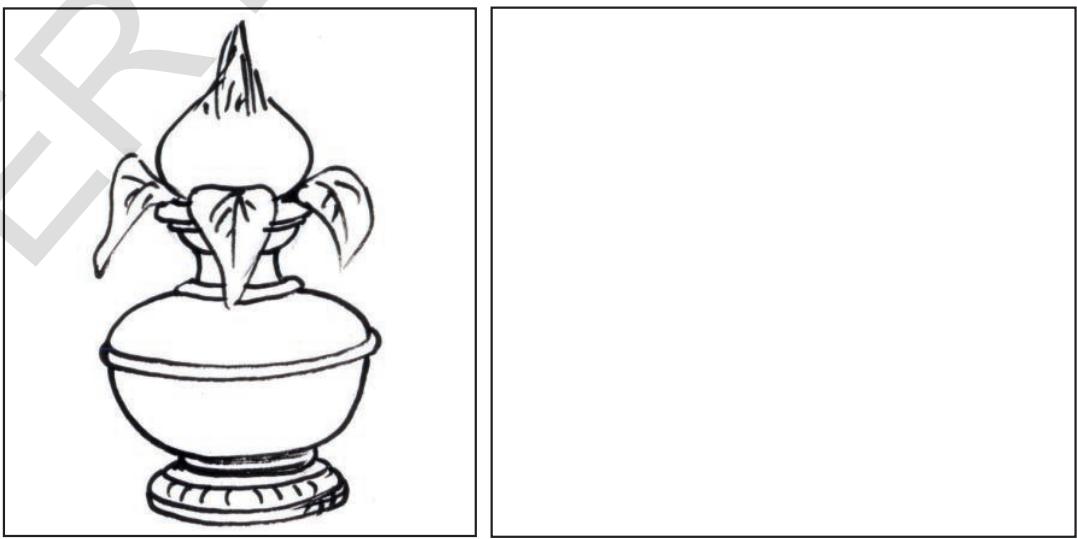
శ	వ	గ

IV

సృజనాత్మకత

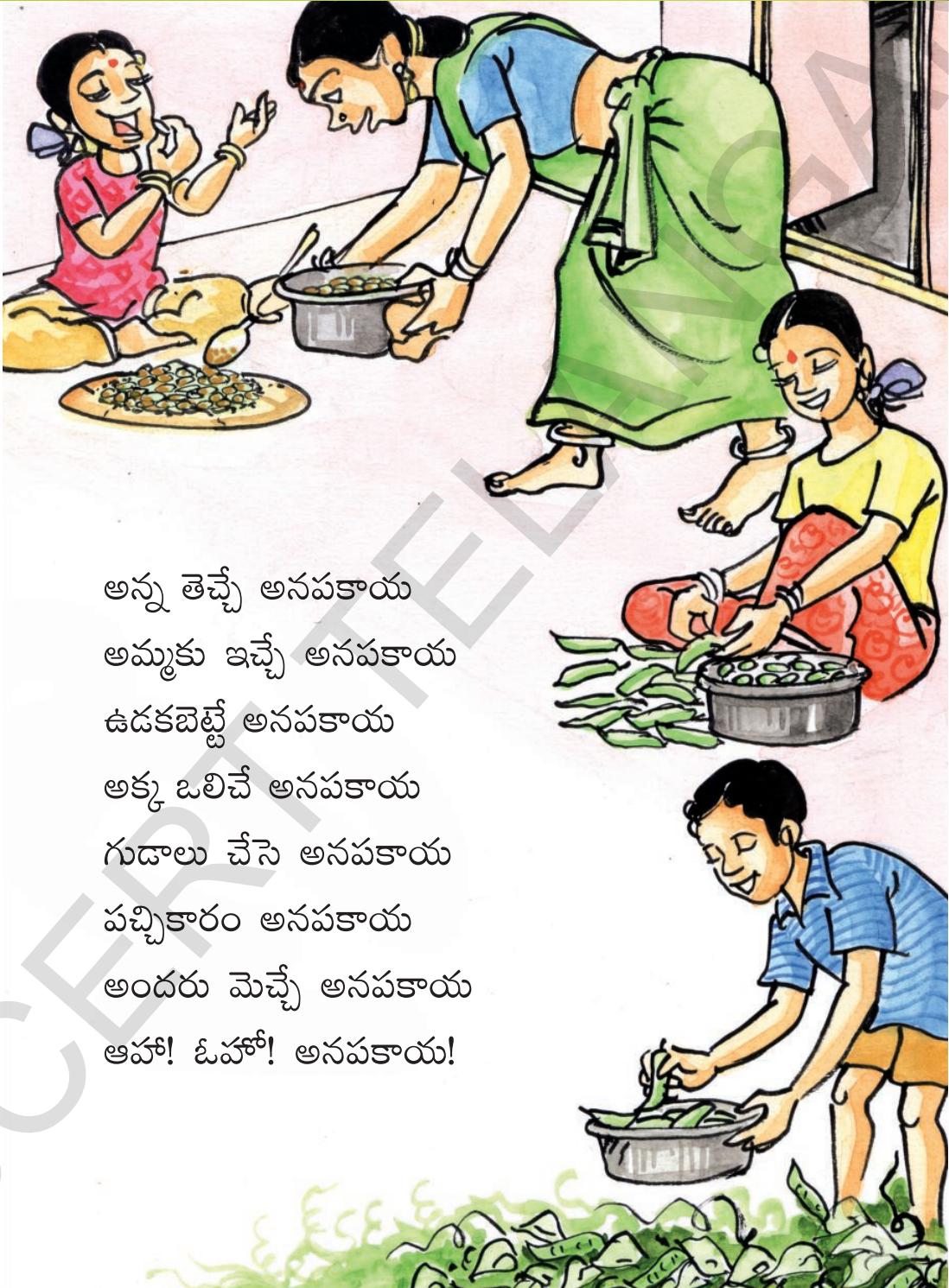

కింది బొమ్మను చూడండి. మీరు గీయండి. రంగులు వేసి దాని పేరు రాయండి.

6. అనవ (అ, ఏ)

అన్న తెచ్చే అనపకాయ
అమ్మకు ఇచ్చే అనపకాయ
ఉడకబెట్టే అనపకాయ
అక్క ఒలిచే అనపకాయ
గుడాలు చేసె అనపకాయ
పచ్చికారం అనపకాయ
అందరు మెచ్చే అనపకాయ
ఆహో! ఓహో! అనపకాయ!

I

వినంది - మాట్లాడంది

- అ) గేయం పాడంది. అభినయించంది.
- అ) పారం బొమ్మ చూడంది. ఎవరేం చేస్తున్నారో చెప్పంది.
- ఇ) పారంలో అనపకాయ గుడాలు చేస్తారని చెప్పారు కదా! ఇంకా వేటితో గుడాలు చేస్తారు?
- ఈ) మీకు ఏ గుడాలంటే ఇష్టం? ఎందుకు?

II

చదువంది

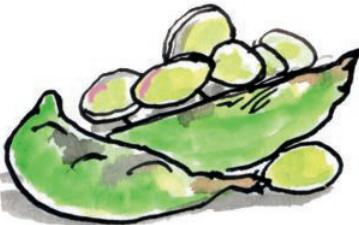

- అ) కింది వాక్యాలు, పదాలు గేయంలో గుర్తించంది. కింద గీత గేయంది.
  1. అక్క ఒలిచే అనపకాయ.
  2. గుడాలు చేసే అనపకాయ.
  3. అందరు మెచ్చే అనపకాయ.
  4. అమ్మకు, పచ్చికారం, ఆహా!
- అ) గేయంలో 'అనప' పదాన్ని గుర్తించి '○' చుట్టుంది.
- ఇ) కింది వాక్యాల్లో 'అనప' పదాన్ని గుర్తించి '○' చుట్టుంది.
  1. చేసులో అనపకాయలు తెంపుతున్నరు.
  2. జలజ అనపకాయలు ఒలుస్తున్నది.
  3. అమ్మ అనపగింజలతో గుడాలు చేస్తున్నది.

ఈ) కింది బొమ్మ చూడండి. పదాన్ని చదువండి. అక్షరాలు చదువండి. ఈ అక్షరాలను వర్ణమాల చార్టలో గుర్తించండి.

అనప

అనప

అ న ప

అ న ప

ఉ) కింది గళ్లలో ఉన్న అక్షరాలను చెప్పండి.

1వ అక్షరం ఏమిటి?

అ న ప శ క టం

2వ అక్షరం ఏమిటి?

1 2 3 4 5 6

3వ అక్షరం ఏమిటి?

3, 6 అక్షరాలు కలిపి చదువండి.

ఊ) కింది పదాలు చదువండి.

1, 2, 6 అక్షరాలు కలిపి చదువండి.

5, 3, 6 అక్షరాలు కలిపి చదువండి.

అలక	బలం	శరం	కపటం	శనగ
నటన	కనకం	పంజరం	శకటం	తబల
పలక	జనప	నగరం	కలశం	ఆన
తరక	రంపం	అనంతం	ఉంగరం	కంజర

ఎ) కింది వరుస పదాలలో వేరుగా ఉన్న పదాలు గుర్తించండి. వాటిని పక్కగడులలో రాయండి.

1. అలక, అనప, అలక, అలక
2. ఉరగం, ఉరగం, ఉరగం, ఉంగరం
3. పంజరం, పంకజం, పంకజం, పంకజం
4. జలం, జపం, జలం, జలం

III రాయండి

అ) కింది చుక్కలు కలుపుతూ అక్షరాలు రాయండి. కలిపి చదువండి.

అ న వ
ఆ న వ
ఆ న వ
ఆ న వ
ఆ న వ

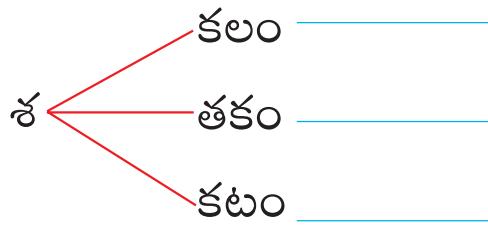
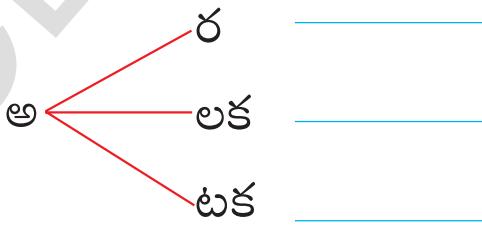
అం జ నం
అం జ నం

ప క వ క
ప క వ క
ప క వ క
ప క వ క
ప క వ క

అ) కింది పదాలు గీతల్లో అందంగా రాయండి.

అంపకం ఆనపటం పలకటం

ఇ) కింది అక్షరాలు కలిపి చదువండి. రాయండి.

ఈ) కింది బొమ్మల పేర్లు రాయండి.

ఉ) అ ఆ ఇ క గ జ ట త న ప బ ర శ ఓ

ఈ అక్షరాలతో వచ్చే రెండు అక్షరాల పదాలు, మూడుక్షరాల పదాలు, నాలుగుక్షరాల పదాలు పట్టికలో రాయండి.

రెండుక్షరాల పదాలు	మూడుక్షరాల పదాలు	నాలుగుక్షరాల పదాలు

IV

సృజనాత్మకత

అ) గేయాన్ని పొడిగించి చెప్పండి.

మామ తెచ్చే _____

_____

అవ్వకు ఇచ్చే _____

_____

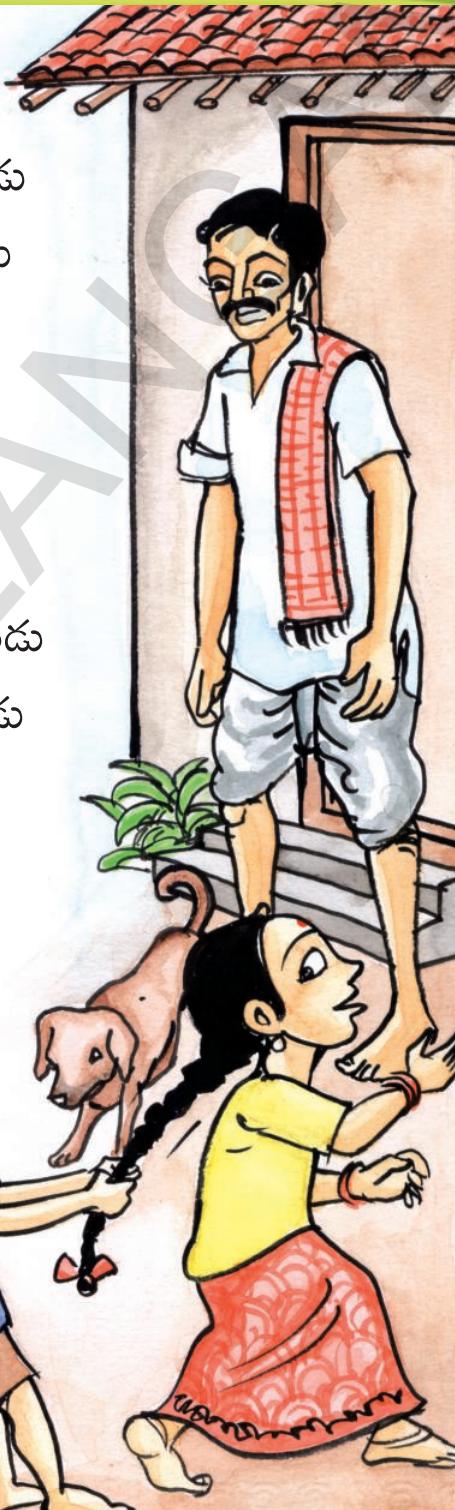

7. సవరం (స, వ)

నాయన ఇంటికి వచ్చిందు
పాపకు సవరం తెచ్చిందు
సవరం గూట్లో పెట్టిందు
సవరం అమ్మ చూసింది
గూట్లో సవరం తీసింది
చిట్టీ జడకు వేసింది
తమ్ముడు జడను చూసిందు
సవరం పట్టుక గుంజిందు
సవరం ఊడి పోయింది
ఫక్కున అక్క నవ్వింది.

I

వినండి - మాట్లాడండి

- అ) గేయం పాడండి. అభినయించండి.
- ఆ) పారం బొమ్మ చూడండి. ఏం జరుగుతున్నదో చెప్పండి.
- ఇ) సవరం ఎప్పుడెప్పుడు పెట్టుకుంటారు? ఎందుకు పెట్టుకుంటారు?
- ఈ) సవరం వేసిన జడకు ఏమేం పెట్టుకుంటారు?

II

చదువండి

- అ) కింది వాక్యాలు, పదాలు గేయంలో గుర్తించండి. వాక్యాల కింద గీత గేయండి.
పదాలకు ‘’ చుట్టుండి.
  1. పాపకు సవరం తెచ్చిందు.
  2. గూట్లో సవరం తీసింది.
  3. సవరం ఊడి పోయింది.
  4. ఇంటికి, జడకు, చూసింది, గుంజిందు.
- ఆ) కింది బొమ్మలు చూసి వాక్యాలు చెప్పండి. కింది వాక్యాల్లో ‘సవరం’ పదాన్ని గుర్తించి ‘’ చుట్టుండి.

అమ్మ పాపకు సవరంతో
జడ వేస్తున్నది.

పాపకు సవరంతో వేసిన
జడలో ఫూలు పెట్టింది.

పాప సవరం జడ
ముచ్చుటగా ఉన్నది.

ఇ) కింది బోమ్మ చూడండి. పదాన్ని చదువండి. అక్షరాలు చదువండి.

సవరం

స వ రం

స వ రం

ఈ) కింది గళ్లోని అక్షరాలు చదువండి.

1వ అక్షరం ఏమిటి?

2వ అక్షరం ఏమిటి?

3వ అక్షరం ఏమిటి?

2, 3, 4 అక్షరాలు కలిపి చదువండి.

3, 4, 6, 4 అక్షరాలు కలిపి చదువండి.

5, 3, 4 అక్షరాలు కలిపి చదువండి.

ఉ) కింది పదాలు చదువండి.

వస	వనం	వరస
బస	జనం	నలక
వస	నరం	సరసర
వస	వరం	నరకం
సంత	రసం	వసంతం
వంత	పనస	సంతకం

III

రాయండి

అ) కింది చుక్కలు కలుపుతూ అక్షరాలు రాయండి. కలిపి చదువండి.

s	v	r0
స	వ	రు

v	r	s
వ	ర	స
వ	ర	స
వ	ర	స
వ	ర	స

s0	t	k0
సు	త	కు

అ) కింది పదాలు గేతల్లో అందంగా రాయండి.

సంజన పంజరం వలవల శనగ

ఇ) బొమ్మ చూసి కింది భాషీల్లో సరైన పదాలు రాయండి.

1. తో చెక్క మొద్దులు కోస్తున్నాడు.

..... తో చెక్క మొద్దులు కోస్తున్నాడు.

2. చేపలు లో చిక్కాయి.

చేపలు ..... లో చిక్కాయి.

50

తెలంగాణ ప్రభుత్వంచే ఉచిత పంపిణీ 2019-20

ఈ) గళ్లోని అక్షరాలతో పదాలు రాయండి.

ବ	ଜ	ଳ
ଗ	ନ	ତ
୦	ଣ	ର

1.

4.

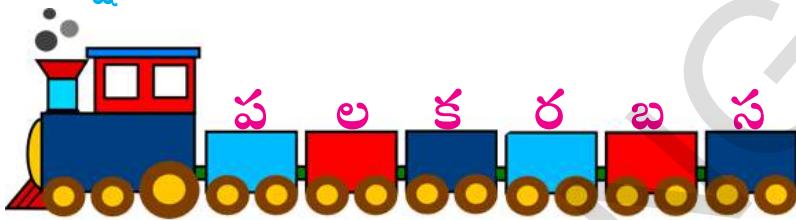
2.

5.

3.

6.

ಡ) ಕಿಂದಿ ಅಕ್ಷರಾಲನುಪಯೋಗಿಂಚಿ ಜಂಟ ವದಾಲು ರಾಯಂಡಿ.

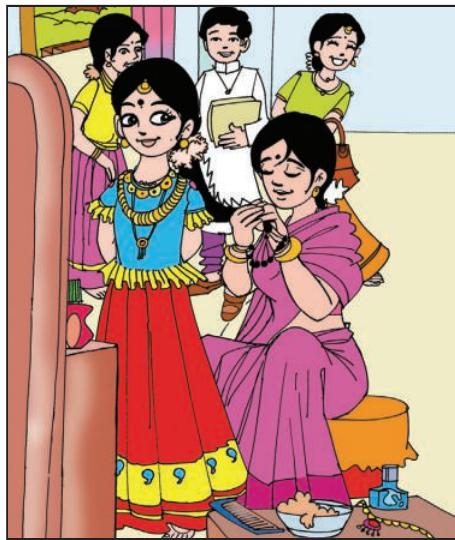
ಉದಾ: ಬರಬರ

IV

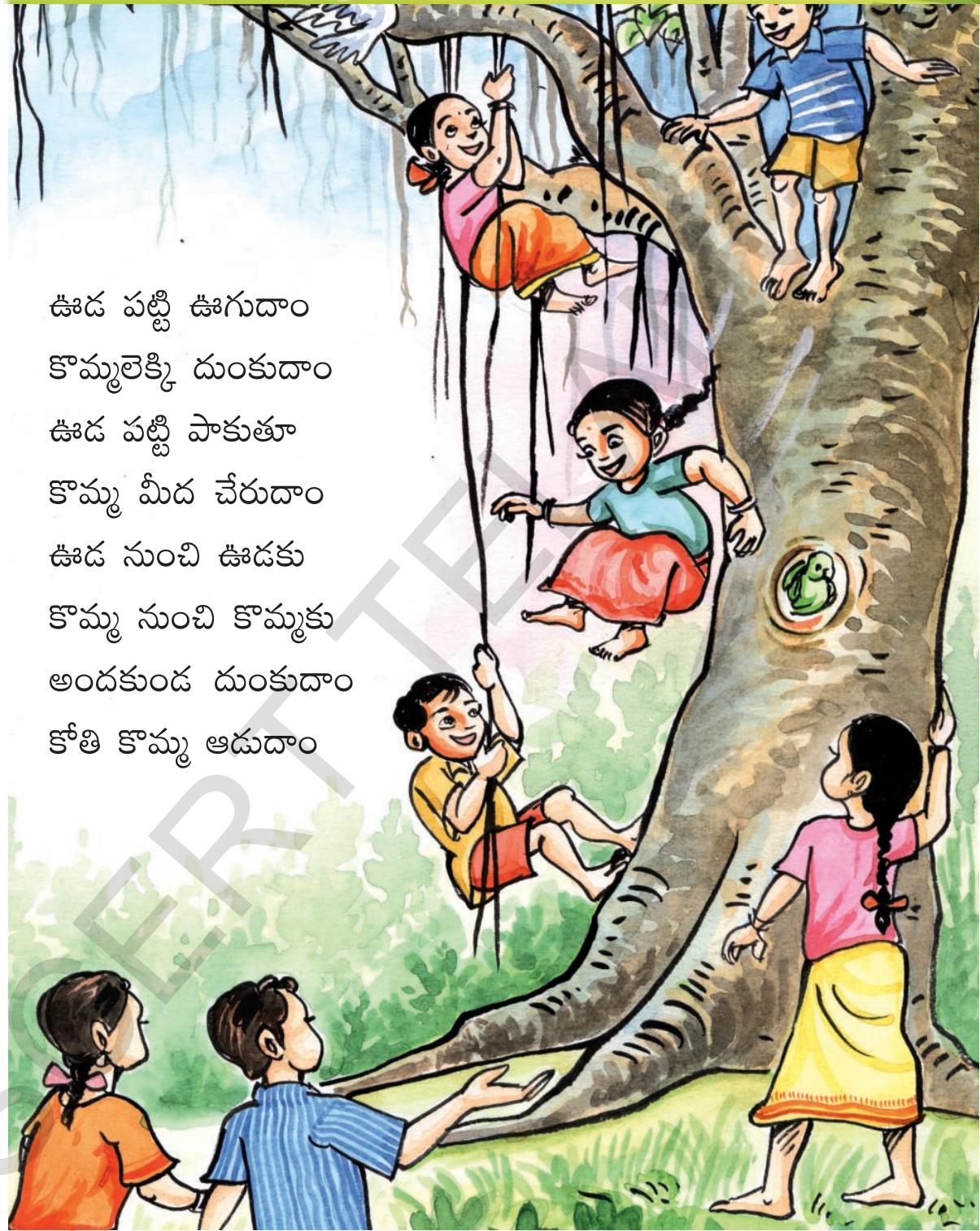
సృజనాత్మకత

బొమ్మ చూడండి. బొమ్మలో ఎవరెవరున్నారు? వాళ్ళకు పేర్లు పెట్టండి. వాళ్ళు ఏం మాట్లాడుకుంటున్నారో చెప్పండి?

8. ఊడు (ఊ, డ)

ఊడ పట్టి ఊగుదాం
కొమ్మలెక్కి దుంకుదాం
ఊడ పట్టి పాకుతూ
కొమ్మ మీద చేరుదాం
ఊడ నుంచి ఊడకు
కొమ్మ నుంచి కొమ్మకు
అందకుండ దుంకుదాం
కోతి కొమ్మ ఆడుదాం

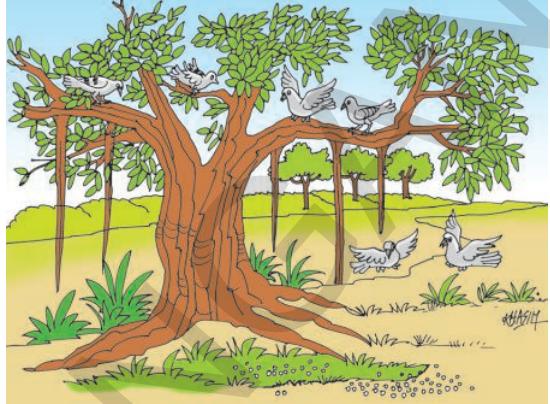

I

వినంది - మాట్లాడంది

- అ) గేయం పాడండి. అభినయించండి.
- ఆ) పారం బొమ్మలో ఎవరెవరు ఏమేం చేస్తున్నారు?
- ఇ) ఊడలు పట్టుకొని ఊగుతుంటే మీకు ఏమి అనిపిస్తుంది?
- ఈ) ఊడలలాగా ఇంకా వేటితో ఊగవచ్చు?
- ఉ) గేయంలో పిల్లలు చెట్టుపై ఆడుకుంటున్నారు కదా! నీవు ఏమేం ఆటలు ఆడుతావు? నీకు ఏ ఆటంటే ఇష్టం?

II

చదువంది

- అ) గేయంలోని కింది వాక్యాలు, పదాలు గుర్తించండి. వాక్యాల కింద గీత గేయండి.
పదాలకు ‘○’ చుట్టుండి.
  1. ఊడ పట్టి పాకుతూ
  2. కొమ్మ నుంచి కొమ్మకు
  3. ఊడ పట్టి ఊగుదాం
  4. దుంకుదాం, చేరుదాం, అందకుండ, ఆడుదాం
- ఆ) కింది వాక్యాల్లో ‘డోడ’ పదాన్ని గుర్తించి ‘○’ చుట్టుండి.
  1. చెట్టుకు ఊడలు ఉన్నాయి.
  2. ఊడల చెట్టు దగ్గరకి పిల్లలు పోయినారు.
  3. పిల్లలంతా ఊడలు పట్టుకొని ఊగుతున్నారు.

ఇ) కింది బొమ్మ చూడండి. పదాన్ని చదువండి. అక్షరాలు చదువండి.

ఉద్దేశ

ఉద్దేశ

ఉద్దేశ

ద్దు

ఈ) కింది గళ్లోని అక్షరాలు చెప్పండి.

1వ అక్షరం ఏమిటి?

2వ అక్షరం ఏమిటి?

1, 4 అక్షరాలు కలిపి చదువండి.

1, 6 అక్షరాలు కలిపి చదువండి.

5, 3 అక్షరాలు కలిపి చదువండి.

5, 2, 6 అక్షరాలు కలిపి చదువండి.

ఉ) కింది పదాలకు 'టం' చేర్చి చదువండి. రాయండి.

ఉగు _____

నడవ _____

ఆదు _____

కలవ _____

తరగు _____

కరవ _____

పలక _____

కడగ _____

III

రాయండి

అ) కింది చుక్కలు కలుపుతూ అక్షరాలు రాయండి. కలిపి చదువండి.

ఉ ద
ఉ ద
ఉ ద
ఉ ద
ఉ ద

ఆ ద టం
ఆ ద టం

ఉ ర వ టం
ఉ ర వ టం

అ) కింది పదాలు గీతల్లో అందంగా రాయండి.

ఉఱక

వదు

ఉఱటు

పనసు

తగరం

తడక

కంజర

దబడబ

ఇ) కింది బొమ్మలకు తగిన పదాలు రాయండి.

ఈ) కింది పదాలు చదువండి. వాటిని కింది అక్షరాలకు చెందిన గదులలో రాయండి.

కల	వల	పలక	పదవ
వద	బండ	తబల	తల
అరక	బలపం	కలప	తడక

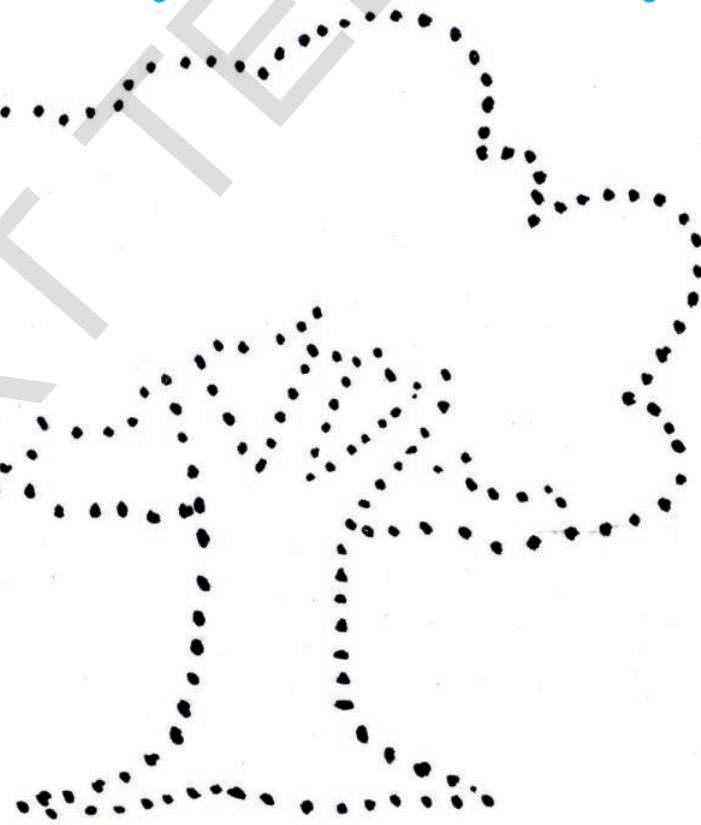
ల	క	డ

IV

సృజనాత్మకత

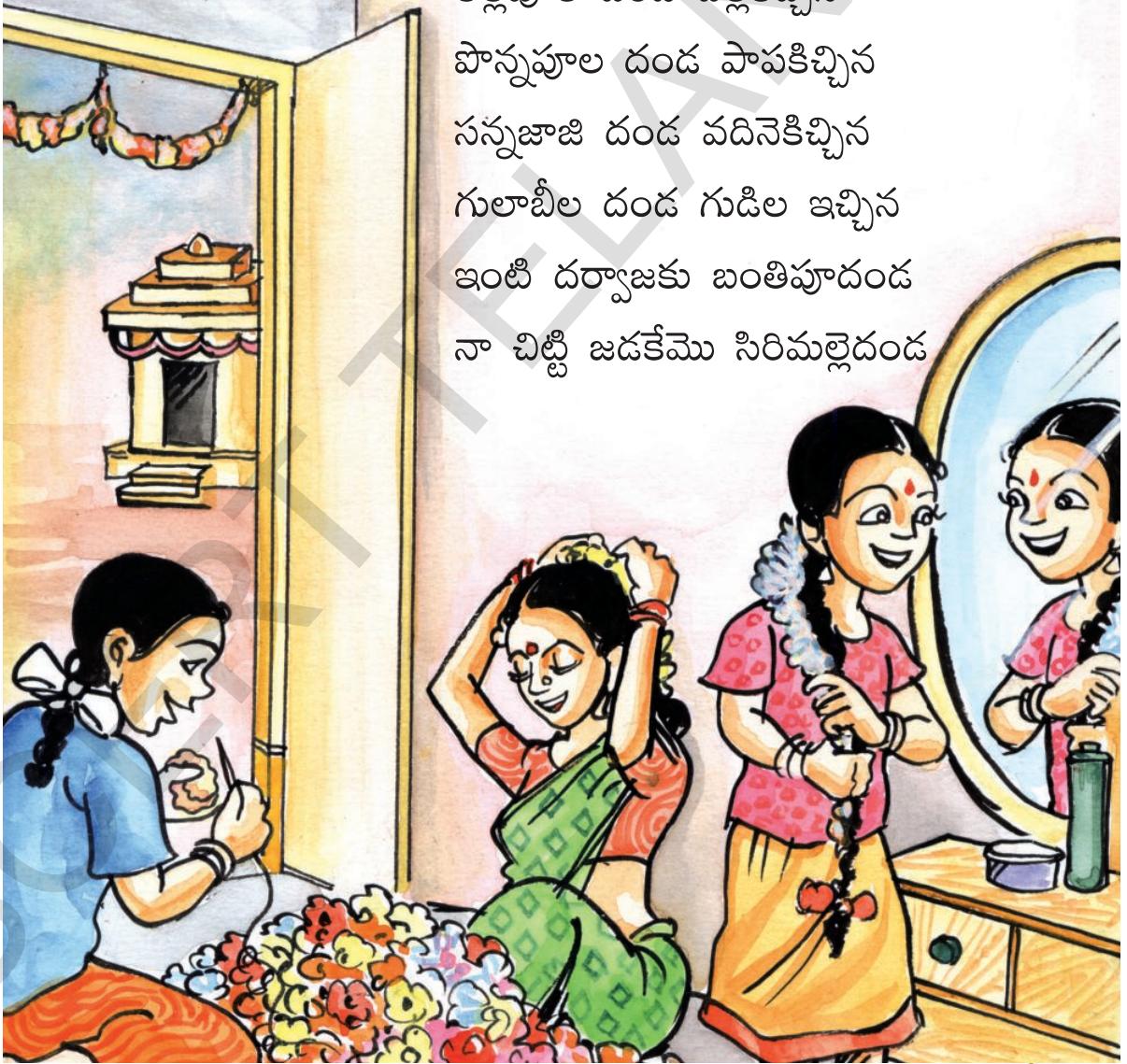
చుక్కలు కలుపుతూ బొమ్మ గీయండి. రంగులు వేయండి. బొమ్మ పేరు రాయండి.

9. దండ (ద)

తీరొక్క పూలను తెంపుకొచ్చిన
సూదీ దారం తోటి దండ గుచ్చిన
చేమంతుల దండ అమ్మకిచ్చిన
కనకాంబరం దండ అక్కకిచ్చిన
లిల్లిపూల దండ చెల్లెకిచ్చిన
పొన్నపూల దండ పాపకిచ్చిన
సన్నజాజి దండ వదినెకిచ్చిన
గులాబీల దండ గుడిల ఇచ్చిన
ఇంటి దర్శాజకు బంతిపూదండ
నా చిట్టి జడకేము సిరిమల్లెదండ

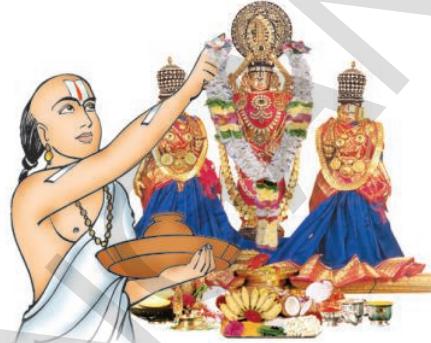

I

వినండి - మాట్లాడండి

- అ) గేయం పాడండి. అభినయం చేయండి.
- ఆ) పాతం బొమ్మ చూడండి. ఎవరెవరు ఏం చేస్తున్నారో చెప్పండి.
- ఇ) ఏ ఏ పూల దండలను ఎవరెవరికిచ్చారు?
- ఈ) నీకు ఏ పూలంటే ఇష్టం? ఎందుకిష్టం?
- ఉ) పూలదండలు ఎప్పుడెప్పుడు ఉపయోగిస్తారు? ఎవరెవరికి వేస్తారు?

II

చదువండి

- అ) గేయంలో కింది వాక్యాలు, పదాలు గుర్తించండి. వాక్యాల కింద గీత గీయండి. పదాలకు ‘○’ చుట్టండి.
  1. చేమంతుల దండ అమృకిచ్చిన
  2. పొన్నపూల దండ పాపకిచ్చిన
  3. ఇంటి దర్శాజకు బంతిపూరండ
  4. పొన్నపూల, గులాబీల, సన్నజాజి, సిరిమల్లె
- ఆ) గేయంలో ‘దండ’ అన్న పదానికి   గీయండి.
- ఇ) కింది వాక్యాల్లో ‘దండ’ పదాన్ని గుర్తించి ‘○’ చుట్టండి.
  1. పాప పూలను దండగా గుచ్ఛింది.
  2. పాప గుదికి దండ తెచ్చింది.
  3. పూజారి దేవుడికి దండ వేశాడు.

ఈ) కింది బొమ్మ చూడండి. పదాన్ని చదువండి. అక్షరాలు చదువండి.

గద

గద

గ ద

గ ద

ఉ) కింది గళ్లోని అక్షరాలు చెప్పండి.

1వ అక్షరం ఏమిటి?

2వ అక్షరం ఏమిటి?

2, 3, 4 అక్షరాలు కలిపి చదువండి.

2, 5, 4 అక్షరాలు కలిపి చదువండి.

2, 4 అక్షరాలు కలిపి చదువండి.

3, 5, 2 అక్షరాలు కలిపి చదువండి.

ఊ) కింది పదాలు, వాక్యాలు చదువండి. ‘ద’ అక్షరం కింద గీత గీయండి.

గద	వంద	దవనం	దవడ
గడ	కంద	వందనం	దదదడ
జడ	దండ	నందనం	గబగబ
దడ	దంతం	చందనం	గడగడ
వడ	గండం	కదనం	దబదబ

ఆ పలక జలజ పలక.

ఆ దండ వసంత దండ.

ఆ బలపం వనజ బలపం.

ఆ గంప లత గంప.

III

రాయండి

అ) కింది చుక్కలు కలుపుతూ అక్షరాలు రాయండి. కలిపి చదువండి.

దం డం
దం డం
దం డం
దం డం
దం డం

దం తం
దం తం
దం తం
దం తం
దం తం

వం ద నం
వం ద నం

అ) కింది పదాలు చూసి గీతలో అందంగా రాయండి.

దవడ వరడ గరక వదనం వంకర

ఇ) బొమ్మను చూసి కింది భాళీలో సరైన పదాలు రాయండి.

1. దేవని మెడలో వేద్దాం.

దేవని మెడలో ..... వేద్దాం.

2. భీముని చేతిలో ఉన్నది.

భీముని చేతిలో ..... ఉన్నది.

3. ఏనుగు తెల్లన.

ఏనుగు ..... తెల్లన

ఈ) గళ్లోని అక్షరాలతో పదాలు రాయండి.

బ	ర	శ	న
స	జ	ప	గ
ఉ	అ	త	డ

1. ..... శనగ .....

2. .....

3. .....

4. .....

5. .....

6. .....

ఊ) కింది పదాలలో మొదటి అక్షరం తో లగించగా ఏర్పడే కొత్త పదాలు పక్కన రాయండి.
చదువండి.

1. తగరం - _____

5. సరసం - _____

2. సవరం - _____

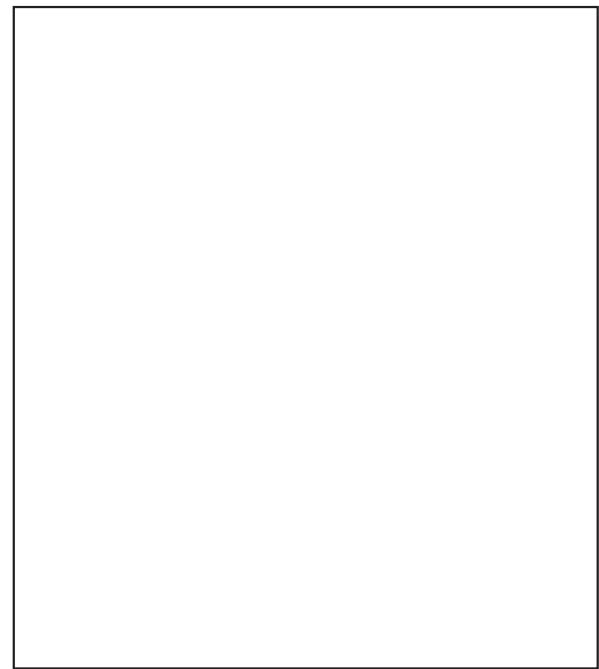
6. శనగ - _____

3. పవనం - _____

7. దవడ - _____

IV

సృజనాత్మకత

10. ఈత (ఈ)

చెరువుకు పోదాం చెలో చెలో
ఈతలు కొడదాం చెలో చెలో
ఈత కొడుతూ పోటీ పడుతూ
చేపలమవుదాం చెలో చెలో

ఈతకు పోదాం చెలో చెలో
చేపలమవుదాం చెలో చెలో
చేపల్లగ ఈత కొడుతూ
మట్టిని తెద్దాం చెలో చెలో

ఈతకు పోదాం చెలో చెలో
మట్టిని తెద్దాం చెలో చెలో
బంక మట్టితో బొమ్మలు చేసి
ఆటలాడుదాం చెలో చెలో
చెలో చెలో... చెలో చెలో

I

వినండి - మాట్లాడండి

- అ) గేయం పాడండి. అభినయించండి.
- ఆ) పారం బొమ్మ చూడండి. ఏం జరుగుతున్నదో చెప్పండి.
- ఇ) గేయంలో పిల్లలు ఏమేం చేద్దామని చెపుతున్నారు?
- ఈ) గేయంలో పిల్లలు బంకమట్టితో బొమ్మలు చేస్తాం అని చెప్పారు గదా! మీరైతే మట్టితో ఏమేం బొమ్మలు చేస్తారు?

II

చదువండి

- అ) కింది వాక్యాలు, పదాలు గేయంలో గుర్తించండి. వాక్యాల కింద గీత గేయండి.
పదాలకు ‘○’ చుట్టుండి.
  1. ఈత కొడుతూ పోటీపడుతూ
  2. చేపల్లాగా ఈత కొడుతూ
  3. ఈతకు పోదాం చెలో చెలో
  4. ఈతలు, మట్టిని, బొమ్మలు, చెరువుకు
- ఆ) కింది బొమ్మలు చూసి వాక్యాలు చెప్పండి. కింది వాక్యాలలో ‘ఈత’ పదాన్ని గుర్తించి ‘○’ చుట్టుండి.

ఈత పోటీ
జరిగింది.

రవి ఈత కొట్టడు.

ఈత పోటీలో రవికి
బహుమతి వచ్చింది.

ఇ) కింది బొమ్ముచూడండి. పదాన్ని చదువండి. అక్షరాలు చదువండి.

ఈక

ఈక

ఈ క

ఈ క

ఇ) కింది గళ్లలోని అక్షరాలు చెప్పండి.

1వ అక్షరం ఏమిటి?

2వ అక్షరం ఏమిటి?

1, 2 అక్షరాలు కలిపి చదువండి.

1, 3 అక్షరాలు కలిపి చదువండి.

1, 4 అక్షరాలు కలిపి చదువండి.

1, 5 అక్షరాలు కలిపి చదువండి.

ఉ) కింది బొమ్ములకు తగిన పదానికి ‘○’ చుట్టుండి.

1.

ఈల, ఈత, ఈగ

2.

ఈల, ఈగ, ఈక

3.

ఈగ, ఈత, ఈక

4.

ఈత, ఈల, ఈక

ఊ) కింది పదాలు చదువండి. ‘ఈ’ అక్షరానికి ‘○’ చుట్టుండి.

ఈగ

ఈత

లత ఈల

ఈగడం

ఈల

ఈగ తల

గజ ఈత

ఈడ

ఈక

ఈదడం

ఈవల

ఈదర

III

రాయండి

అ) కింది చుక్కలు కలుపుతూ అక్షరాలు రాయండి. కలిపి చదువండి.

ఈ	ల
ఈ	ల
ఈ	ల
ఈ	ల
ఈ	ల

ఈ	క
ఈ	క
ఈ	క
ఈ	క
ఈ	క

ఈ	గ	త	ల
ఈ	గ	త	ల
ఈ	గ	త	ల
ఈ	గ	త	ల
ఈ	గ	త	ల

ఆ) కింది పదాలు చూసి గీతల్లో అందంగా రాయండి.

ఈతె ఈదదం

లతె ఈల

ఇ) బొమ్మను చూసి కింది భాలీల్లో సరైన పదాలు రాయండి.

1. ఈ ఎగురుతున్నది.

ఈ ..... ఎగురుతున్నది.

2. ఈ నెమలి ఈక.

ఈ ..... నెమలి ఈక.

3. రాజు ను ఊదాడు.

రాజు ..... ను ఊదాడు.

4. చెరువులో శీను కొడుతున్నాడు.

చెరువులో శీను ..... కొడుతున్నాడు.

ఈ) కింది గళ్లో ఉన్న అక్షరాలతో ఏర్పడే పదాలు రాయండి.

వ	శ	ష	ప	క	ఉ	త	న	గ
---	---	---	---	---	---	---	---	---

ద	ం	జ	ల	శ	స	బ	అ
---	---	---	---	---	---	---	---

శిగ

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

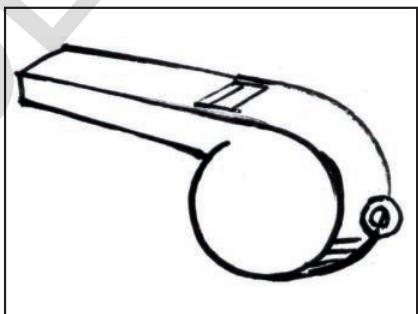
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

IV

సృజనాత్మకత

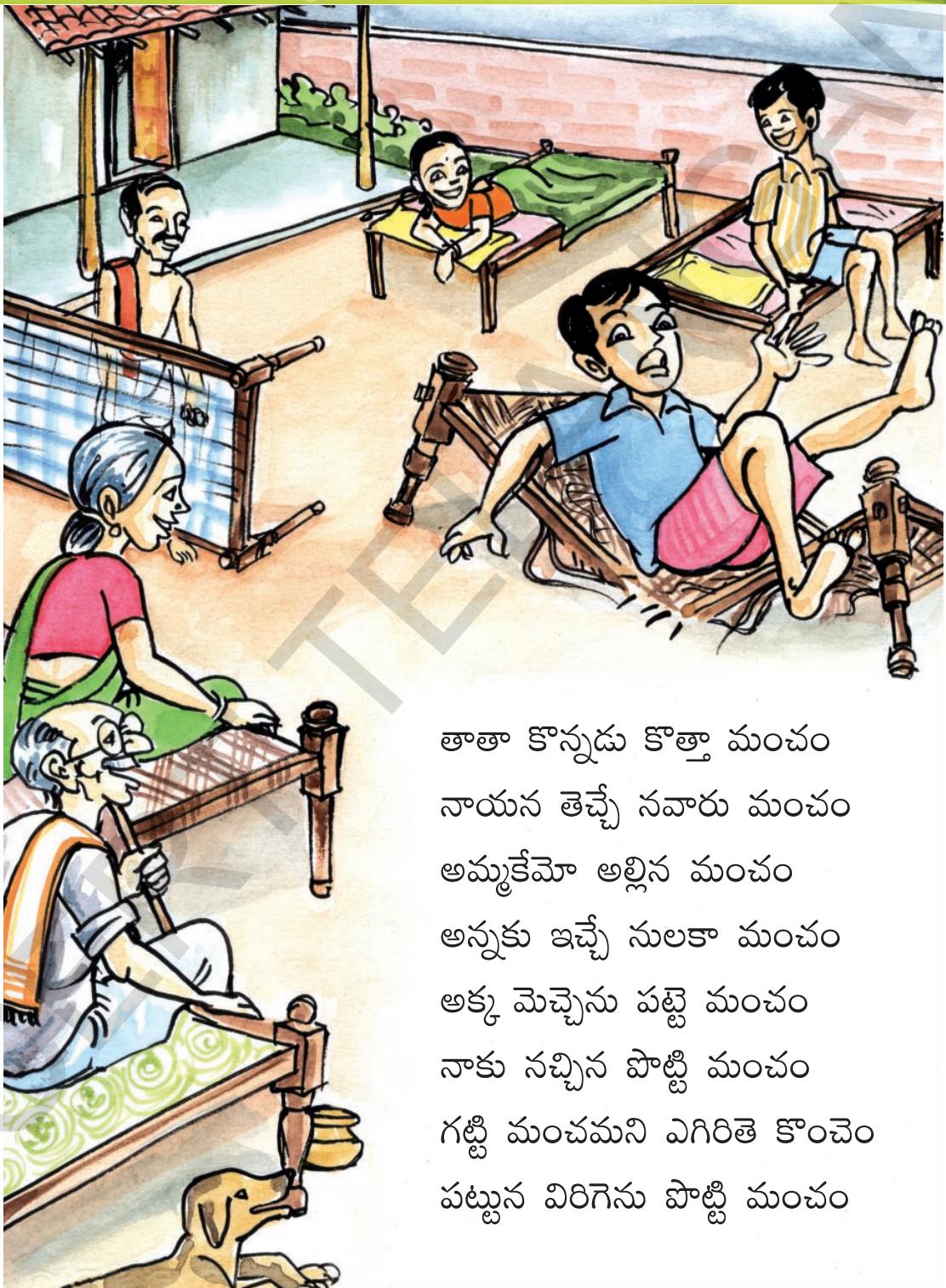

కింది ఖొమ్మ చూడండి. మీరు గీయండి. రంగులు వేయండి. పేరు రాయండి.

11. మంచం (మ, చ)

తాతా కొన్నడు కొత్తా మంచం
నాయన తెచ్చే నవారు మంచం
అమ్మకేమో అల్లిన మంచం
అన్నకు ఇచ్చే నులకా మంచం
అక్క మెచ్చేను పట్టె మంచం
నాకు నచ్చిన పొట్టి మంచం
గట్టి మంచమని ఎగిరితె కొంచెం
పట్టున విరిగెను పొట్టి మంచం